

ОБМІН		ВАЛЮТ	
купівля	продаж		
8 15	USD	8205	
1040	EUR	1058	
2 50	RUB	2 60	
1300	GBP	Англ. фунт	1335
8 40	CHF	Швейц. фр.	8 85
8 05	CAD	Канад. дол.	8 40
8 00	AUD	Австр. дол.	8 40
1 26	DKK	Дат. крона	1 41
1 27	NOK	Норв. крона	1 42
1 10	SEK	Швед. крона	1 25
	ISK	Ісл. крона	
0093	JPY	Япон. йена	0103
2 35	PLN	Пол. злот.	2 65

«Хрестовий похід» проти обмінників

В УКРАЇНІ ЧЕРГОВА ВАЛЮТНА ПАНІКА: ЗБИРАЮТЬСЯ ЗАКРИВАТИ ОБМІННІ ПУНКТИ

3-5 ТИС. ДОЛАРИВ – ЩОМІСЯЧНИЙ ДОХІД ОБМІННИКА

АКЦЕНТИ

Профспілка – за справедливе оподаткування

Лише вжиттям заходів на національному рівні не обмежитись

.11

ІНІЦІАТИВА

ФПУ ПРОВІДИТЬ ВИЇЗНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

.03

№ 46 (664) | 15.11.2012 РОКУ

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

АКТУАЛЬНО | КОРПОРАТИЗАЦІЯ НАЕК: ЧІТКО ВИЗНАЧИТИ КРИТЕРІЇ

АТОМНИКІВ НЕПОКОЇТЬ МАЙБУТНЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ГАЛУЗИ

КОРОТКО

НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ | 6–7 листопада в Будапешті проходила 13-та Міжнародна профспілкова жіноча школа, організована Жіночою мережею Міжнародної конфедерації профспілок та План'європейської регіональної ради (ПЕРР). **.02**

ВІЗИТ | На запрошення Конфедерації профспілок «Робітничі комісії» група профспілкових працівників ФПУ 6–10 листопада відвідала Барселону, де ознайомилася з досвідом діяльності профспілок Іспанії. **.02**

НА ЧАСІ | У Києві відбувся семінар для членських організацій ФПУ «Про консолідацію дій, спрямованих на поліпшення пенсійного забезпечення» за участю представників Мінсоцполітики та Пенсійного фонду. **.10**

Національним планом дій на 2012 рік передбачено корпоративізувати ДП НАЕК «Енергоатом» уже наприкінці цього року.

Лілія СОКОЛОВА
l.sokolova@union.kiev.ua

Відомо, що концепція Міненерговугілля передбачає збереження стовідсоткового державного контролю за компанією (хоча, за українським законодавством, корпоративізація є етапом приватизації). Більш докладної офіційної інформації стосовно цього немає, що лише загострює ситуацію в колективах. І ось чому.

– Існує чітке визначення, – зазначають юристи ЦК Атомпрофспілки, – що корпоративізація – це перетворення державних підприємств на акціонерні товариства, акції яких належать державі. Однак засади функціонування акці-

онерних товариств різняться, іноді кардинально. Можуть мати відмінності організаційно-правова форма, спосіб утворення, органи АТ, установчі документи тощо. Особливо непокоїть, що хоча НАЕК «Енергоатом» перебуває в так званому списку № 2, за яким підприємства можна акціонувати, але не можна приватизувати, за українськими законами, акціонування є першим етапом приватизації. А це для виробництва завжди означає скорочення персоналу, а для атомної енергетики – не лише зменшення чисель-

ності та обмеження соцзахисту працівників, а й зниження рівня безпеки галузі. **.07**

80

ТИС. ОСІБ ОБ'ЄДНУЄ АТОМПРОФСПІЛКА (96% ПРАЦЮЮЧИХ), ІЗ НИХ ПОНАД 10 ТИС. НЕПРАЦЮЮЧИХ ПЕНСІОНЕРІВ

Ярема Жугаєвич: «У світі не більше десятка країн з авіабудівною галуззю» **.05**

ТНК НЕ ДОТРИМУЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА долучайтеся до обговорення на нашому сайті www.psv.org.ua

НОВИНИ

НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ | ПРОФСПІЛКОВА ШКОЛА

АКТИВІСТКИ ЖІНОЧОГО ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ ЗІБРАЛИСЯ В БУДАПЕШТІ

(Закінчення. Початок на стор. 1)

У заході серед майже 60 профспілкових активісток із 27 країн Центральної та Східної Європи взяла участь Галина Колосюк – керівник департаменту соціального діалогу, соціального страхування та гуманітарних питань апарату ФПУ. Цьогоріч Міжнародна профспілкова жіноча школа присвячувалась темі розширення прав і можливостей жінок на робочих місцях та

в профспілках, а також посилення ролі жіночих структур у профспілковому русі. 9 листопада в Будапешті відбулася щорічна конференція Жіночого комітету ПЕРР, у роботі якої також взяла участь Галина Колосюк. На конференції були представлені результати спільного проекту ПЕРР та Європейської комісії «Розширення можливостей жіночих структур у профспілкових організаціях країн Західних Балкан». Обговорювалися програма ді-

яльності Жіночого комітету ПЕРР на період до 2014 року та пропозиції до плану роботи на 2013 рік. Було розглянуто зміни до Положення про Жіночий комітет ПЕРР, а також проведено вибори нового його складу, який буде виконувати свої повноваження протягом наступних чотирьох років. У завершальний день роботи делегати конференції прийняли Заяву Жіночої конференції ПЕРР щодо гендерних аспектів нинішньої світової кризи.

ВІЗИТ | ОБМІН ДОСВІДОМ

ДЕЛЕГАЦІЯ ФПУ ВІДВІДАЛА ДРУЖНІЙ ПРОФЦЕНТР ІСПАНІЇ

(Закінчення. Початок на стор. 1)

Як повідомляє департамент міжнародної роботи апарату ФПУ, під час двосторонніх зустрічей обговорювалися соціально-економічна ситуація в Каталонії та заборони впливу на неї профспілок, стан місцевого сектору громадського обслуговування й охорони праці.

Іспанська сторона представила українським колегам презентації «Особливості ведення соціального діалогу в Каталонії» та «Коллективно-договірне регулювання на галузевому рівні». Делегати з України ознайомилися із станом безперервної освіти в Каталонії, шляхами

її фінансування та перспективами з профспілкової точки зору. Керівник української делегації голова ЦК Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості Сергій Шипшов виступив із промовою, в якій висловив щиру подяку за запрошення профспілкових працівників ФПУ до іспанського профцентру, а також брати вітання європейським колегам. Іспанські колеги дізналися про діяльність Федерації профспілок України загалом та її членських організацій, зокрема Профспілки працівників енергетики та електротехнічної промисловості та її первинку. Крім того, представники членських організацій ФПУ

стали свідками підготовки та проведення Генеральної асамблеї з нагоди організації загального страйку в Іспанії, який відбувся 14 листопада 2012 року, взявши в ній безпосередню участь. Під час асамблеї з промовами виступили генеральні секретарі найбільших профцентрів Іспанії, які закликали каталонців, іспанців та всіх європейських громадян до рішучої протидії заходам жорсткої економії в Європі, а також спільної боротьби за своє майбутнє. Сторони домовилися про змінення співпраці й об'єднання зусиль заради розвитку європейського профспілкового руху з метою захисту прав та інтересів трудящих.

КОРОТКО

ПЕРСПЕКТИВА | Голова ФПУ Юрій Кулик порушив питання перед Прем'єр-міністром України Миколою Азаровим щодо укладення галузевих (міжгалузевих) угод сторонами колективних переговорів та проведення консультацій з Міністерства праці та соціальної політики та НСПП. Прем'єр-міністр України дав доручення конкретним центральним органам виконавчої влади забезпечити згідно із законодавством ведення колективних переговорів з укладення галузевих (міжгалузевих) угод в промисловому секторі економіки з відповідними всеукраїнськими профспілками та їх об'єднаннями.

ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП | 12 листопада відбулися засідання Робочої комісії об'єднань профспілок і Спільної робочої комісії для ведення колективних переговорів з підготовки проекту Генугоди на 2013–2015 роки, в яких узяв участь керівник СПО профспілок Голова ФПУ Юрій Кулик. Присутні заслухали результати опрацювання спільними робочими групами неузгоджених положень розділу I проекту Генугоди «Підвищення конкурентоспроможності національного товаровиробника та забезпечення зростання зайнятості», розділу II «Умови праці», розділу III «Порядок і механізми ведення соціального діалогу та взаємодії сторін», заключних положень і регламенту здійснення контролю за виконанням Генеральної угоди. Профспілкова сторона вишляла з офіційною пропозицією укласти нову Генеральну угоду терміном на два роки. Також під час засідання внесено пропозиції щодо надання документу окремої назви.

ЗАБОРГОВАНІСТЬ | За даними моніторингу київських районних організацій профспілки працівників освіти і науки, освітянам столиці затримують виплату зарплати за другу половину жовтня. Наразі надіслано звернення до голови КМДА та начальника Головного управління освіти і науки з вимогою якнайшвидше врегулювати питання оплати праці. У столичній профорганізації повідомили, що виявляються всі можливі заходи для виплати працівникам закладів освіти зарплати. «Шановні колеги, ми усвідомлюємо всю складність ситуації і докладаємо зусиль, щоб найближчим часом усі працівники нашої галузі отримали зарплатні гроші», – зазначив голова київської міської профспілки Олександр Яцунь.

ЗІ СВЯТОМ! | ПРИВІТАННЯ

16 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ РАДІО, ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА ЗВ'ЯЗКУ

ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем працівників радіо, телебачення та зв'язку! Ваша праця є надзвичайно потрібною та важливою для суспільства, адже в основі її – турбота про співвітчизників, прагнення допомогти їм розібратися у розмаїтті актуальних питань сьогодення, зробити їх життя всебічно цікавим, інформаційно насиченим. Ви відкриваєте широкі можливості для людських контактів та спілкування. Шановні працівники радіо, телебачення та зв'язку! Ми цінуємо ваш високий професіоналізм, особливо увагу до соціальних і правових питань, турбот людини праці. Щиро дякуємо вам за активну, добросовісну працю! У цей святковий день від усього серця бажаю вам і вашим родинам міцного здоров'я, щастя, благополуччя, миру й добробуту. Нехай здійснюються всі ваші творчі задуми! З глибокою повагою,

Юрій КУЛИК,

Голова Федерації профспілок України

ШАНОВНІ ЗВ'ЯЗКІВЦІ!

Від імені Профспілки працівників зв'язку України щиро вітаю вас із професійним святом – Днем працівників радіо, телебачення та зв'язку! Радіо, телебачення, Інтернет, пошта, телефонний та мобільний зв'язок як інформаційна складова суспільства настільки міцно ввійшли до нашого побуту, що без цих досягнень науково-технічного прогресу уявити сучасне життя вже просто неможливо. Динамічний розвиток галузі сприяє зміцненню економіки, підвищенню ефективності державного управління, забезпеченню національної безпеки, вирішенню інших важливих соціальних завдань. Гарантом успішного розвитку галузі є передусім злагоджена повсякденна робота наших працівників, реалізація їх високих професійних здібностей та навичок, працелюбність та відданість обраному фаху. На захисті їх соціально-економічних прав і законних інтересів стоїть Профспілка працівників зв'язку України, головними завданнями якої на сучасному етапі є розвиток принципів соціального партнерства, забезпечення гідними умовами праці та заробітним платою, збереження здорового морально-психологічного клімату в колективах, єдності корпоративного духу. Насамперед хочу подякувати нашим ветеранам, які, не шкодуючи ні сил, ні часу, своєю самовідданою щоденною працею заклали міцний фундамент для розбудови галузі на основі новітніх технологій. Висловлюю подяку нинішньому поколінню зв'язківців, які гідно продовжують славні традиції своїх вчителів та наставників, піднесли галузь на новий рівень розвитку, впроваджуючи інфокомунікаційні технології та надаючи послуги високої якості. Бажаю всім вам, шановні зв'язківці, великого щастя, міцного здоров'я, благополуччя, добра і злагоди, невичерпної енергії та успіхів у важливій для суспільства справі! З повагою,

Микола СТАРОДУБ,

голова Профспілки працівників зв'язку України

Центральний комітет Профспілки працівників культури України щиро вітає працівників радіо, телебачення та зв'язку з професійним святом. Ви покликані плекати історію, формувати свідомість народу. Ваше правдиве, виважене й мудре професійне слово спроможне змінювати хід історії і творити епоху розвитку державності. Завдяки вам люди мають можливість кожного дня і кожної хвилини реально відчувати свою причетність до життя своїх міст, своєї країни, а також до подій у різних куточках нашої планети. Впевнена, що ваша копійка, цілеспрямована праця і в подальшому сприятиме становленню в Україні сучасного інформаційного простору. Нехай же й надалі буде гострим ваше перо, сильним, переконливим і полум'яним журналістське слово. Цікавих вам тем, несподіваних журналістських пошуків і невтомності, змін лише на краще. Від імені трьохсоттисячного загону Профспілки працівників культури України зичу вам і вашим родинам здоров'я, щастя, добра, сил і наснаги в праці на благо нашої країни, утвердження її позитивного іміджу в світі. З повагою,

Людмила ПЕРЕЛІГІНА,

голова Профспілки працівників культури України

ЗІ СВЯТОМ! | ПРИВІТАННЯ

17 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ
СТУДЕНТА

ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Дня студента – свята знань, молодості та завзяття! Це свято, поза всяким сумнівом, – найулюбленіше не лише серед молоді та викладачів, а й з-поміж усіх, хто зберіг у душі відчуття радості від процесу пізнання світу, отриманих знань і практичних навичок, побудови планів на майбутнє. Дорогі друзі! Студентські роки – яскраві, повні на вчинки та хвилювання, але швидкоплинні... Потрібно пам'ятати про це і використати найбільш відповідальний і творчий період для власного становлення як професіонала, долучитися до громадської діяльності. Від вашої небайдужої життєвої позиції, ваших вчинків великою мірою залежить майбутнє. Бажаю вам щастя, здоров'я, успіхів у навчанні та сміливості втілити всі мрії та плани у життя! З повагою

Юрій КУЛИК,

Голова Федерації профспілок України

ДОРОГІ ДРУЗІ – СМІЛИВІ, ТВОРЧІ, АКТИВНІ!

Удень свята я звертаюся до вас як до найбільш креативної та мобільної частини нашого українського суспільства і щиро вітаю з Міжнародним днем студентів. Пам'ятайте, часи студентства – це ваші перші серйозні уроки життя. Саме тут закладаються основи майбутніх життєвих успіхів та пізнаються ази обраної професії. Студентство завжди буде провідником соціальних змін, рушієм економічного та технічного прогресу нашої країни! Впевнений, що власними знаннями, цілеспрямованістю та наполегливою працею ви досягнете всіх благородних цілей, реалізуєте найсміливіші амбіції й самореалізуєтесь в житті! Зичу вам щастя, здоров'я, успіхів у навчанні, наполегливості у справах, надії та любові у ваших серцях! Будьте активними, чесними й сміливо обстоюйте свою принципову позицію! За вами – майбутнє!

Георгій ТРУХАНОВ,

голова Профспілки працівників освіти і науки України

18 ЛИСТОПАДА – ДЕНЬ
ПРАЦІВНИКІВ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА

ШАНОВНІ ТРУДІВНИКИ СЕЛА!
ШАНОВНІ ЧЛЕНИ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ!

Упередстві професійного свята – Дня працівників сільського господарства прийміть від Центрального комітету Профспілки працівників агропромислового комплексу України низький уклін та сердечні вітання із хліборобським святом. Українське село було й залишається основою внутрішньої стабільності, фактором утвердження економічної та політичної незалежності нашої держави. В сільському господарстві закладає невичерпні можливості зростання економічного потенціалу країни. Селяни краще за всіх усвідомлюють свою історичну та сучасну роль у розвитку суспільства, доводять це своєю щоденною самовідданою працею. Уся Україна шанує трудові здобутки трудівників полів і ферм, усіх, хто присвятив своє життя сільському господарству. За останні роки село зазнало значних перетворень, активно впроваджуються новітні технології та нові форми господарювання. На жаль, сьогодні ще маємо багато невирішених питань – як виробничих, так і соціальних, гострих і болючих. Серед таких – найнижча зарплата, зростання безробіття, нестабільна зайнятість, украй слабка соціальна сфера, гостра демографічна ситуація. Профспілка не стоїть осторонь, а бере активну участь у вирішенні цих проблем, проводить роботу на всіх рівнях, аби негативні явища звести до мінімуму. Ведеться копійка робота з укладання галузевих угод, колективних договорів, уживаються заходи з ліквідації заборгованості із заробітної плати, не залишаються поза увагою діти працівників АПК, люди похилого віку, які все своє життя віддали важкій і благородній хліборобській справі. Ця профспілка висловлює сердечну вдячність за вашу щоденну невтомну працю. Нехай у ваших домівках завжди панує добро й достаток, пахне духмяним хлібом, дзвенить дитячий сміх. Здоров'я вам і творчої наснаги, мудрості та витримки. Нехай ваша золота нива буде щедрою й щасливою. Рясних вам врожаїв і вагомих здобутків! З глибокою повагою

Ігор СОПЕЛКІН,

голова Профспілки працівників агропромислового комплексу України

Фото Кирила ЛАТИШЕВА

ІНІЦІАТИВА | ФПУ ЗАПРОВАДЖУЄ НОВІ МЕТОДИ РОБОТИ

ПРАВА ТРУДЯЩИХ –
ПІД КОНТРОЛЬ ПРОФСПІЛОК

У рамках заходів із нагоди Дня прав людини 13 листопада на базі первинної проф-організації профспілки авіабудівників державного підприємства «Антонов» відбулося спільне візнізне консультування профактиву, голів профкомів промислових підприємств міста Києва з питань організації громадського контролю профспілок та їх об'єднань за дотриманням трудового законодавства та захисту трудових і соціально-економічних прав працівників керівниками та фахівцями профільних департаментів Федерації профспілок України, управлінь Київської міської ради профспілок.

Тетяна РУБАН
«ПВ»

Учасники заходу відвідали окремі цехи ДП «Антонов», ознайомилися з роботою підприємства та діяльністю його профспілкової організації, яку очолює Віктор Гуска.

У залі авіазаводу зібралася голова профкомів, цехових виробничих підприємств міста, профактив авіазаводу. Їх об'єднувало бажання обмінятися досвідом та отримати корисну інформацію, обговорити питання, які потребують нагального вирішення, та на які слід звернути особливу увагу.

Відкриваючи зустріч, заступник голови Київської міської ради Володимир Рижих наголосив на тому, що такі зустрічі надзвичайно важливі та корисні, дають чудову нагоду поспілкуватися та обмінюватися думками.

З інформацією про завдання профорганізації щодо захисту трудових і соціально-економічних прав працівників виступив заступник Голови ФПУ Сергій Українець. Він охарактеризував ситуацію, що склалася навколо виконання контролю профспілок за дотриман-

ням трудового законодавства на підприємствах, рівень поінформованості спілчан щодо захисту своїх прав. Заступник Голови ФПУ зазначив, що такі консультативні зустрічі необхідно проводити на всіх рівнях, починаючи з первинок. «Лише спільними зусиллями можна розв'язувати складні проблеми виробничої галузі», – наголосив Сергій Українець. Він сплинувся на основних проблемах, які виникли під час здійснення громадського контролю представниками профспілок щодо умов праці та перевірок відповідної документації. Шукаючи нові підходи до вирішення на-

гальних проблем, Федерація профспілок України застоює всі важелі впливу щодо порушників законодавства про працю. Нині розпочато роботу з відновлення системи громадського контролю за дотриманням законодавства про працю. Важливе місце належить питанню посилення роботи профспілкових юристів і правових інспекторів.

Голова Профспілки авіабудівників України Ярема Жугасевич розповів про роль галузевої угоди та соціального діалогу, відповів на численні запитання стосовно підвищення заробітної плати працівникам виробничої сфери, збереження профспілкового членства та захисту первинок під час процедури ліквідації підприємств.

Володимир Рижих поінформовав профспілковий актив виробничників столиці про особливості укладення територіальної угоди та механізми контролю за її виконанням.

У ході зустрічі обговорювалося широке коло питань щодо зайнятості працівників, виплати заробітної плати та ліквідації заборгованості, виконання за законодавства з охорони праці, прийняття нового Трудового кодексу, удосконалення механізму фінансування соціального

страхування, запровадження та дії соціальної картки киянина.

Під час особистого прийому члени профспілки й профактиву поставили запитання керівникові департаменту правового захисту ФПУ Ірині Тубе-

лець, керівникові приймальної громадян ФПУ Мансуру Шахіду, завідувачу відділу пенсійного забезпечення департаменту соціального діалогу, соціального страхування та гуманітарних питань Володимирі Максимчуку, керівникам юридичного управління, управління охорони праці Київської міської ради профспілок Івану Петренку та Василю Якібчуку, а також завідувачу профспілкової адюнктури Київської міської ради Ростиславу Чарусі та отримали вичерпні консультації з питань трудового законодавства, охорони праці та пенсійного забезпечення.

За участю голів профкомів, цехових, членів КТС працівників департаменту правового захисту апарату ФПУ Ірина Сидоряк і Марія Гриценко провели інформаційний семінар-тренінг на тему: «Реорганізація підприємства: дії роботодавця і профкомів».

Оцінюючи проведену роботу, учасники наради дійшли висновку, що такі зустрічі необхідно проводити регулярно та висловили побажання частіше висвітлювати питання трудового законодавства у ЗМІ, краще рекламувати свою роботу, яка вкрай необхідна трудовицям.

280
АКРЕДИТОВАНИХ
ПРОФЮРИСТІВ
БРАТИМУТЬ
УЧАСТЬ У
ГРОМАДСЬКОМУ
КОНТРОЛІ

ПАРЛАМЕНТ ГРЕЦІЇ ЕКОНОМИТЬ НА «СОЦІАЛЦІ»

Депутати затвердили ключовий законопроект про заходи жорсткої економії та структурні реформи. Протягом двох років планується заощадити 13,5 млрд євро. Тільки за таких умов Євросо-

юз, Євроцентробанк і Міжнародний валютний фонд готові надати черговий транш у розмірі 31,5 млрд євро країні, яка балансує на межі дефолту. З приводу законопроекту у вищому зако-

нодавчому органі розгорнулися бурхливі дискусії між прихильниками та супротивниками документа, який передбачає, крім усього іншого, підвищення пенсійного віку з 65 до 67 років і змен-

шення різних соціальних пільг. Прийняття законопроекту спричинило масові акції протесту серед населення, що призвели до сутичок із поліцією.

СИЧЕВСЬКИЙ ВТК: СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОНОМІСТ

У ГРОМАДСЬКІЙ ПАЛАТІ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ 6 листопада відбулися слухання «Проблеми масового порушення трудових прав у мономістах: конфлікт на Сичевському ВТК». Підставою для проведення обговорення проблем соціально-трудова конфліктів у мономістах у стінах Громадської палати став трудовий конфлікт на Сичевському виробничо-технологічному комбінаті. За повідомленнями профорганізації підприємства, в результаті масових звільнень, проведених із порушенням норм чинного колективного договору, понад 250 осіб залишилися без роботи. Конструктивний обмін дум-

ками про причини складної ситуації виявив низку обставин, що, за заявою генерального директора ТОВ «Сичевський ВТК» Віктора Делла, заважають нормальній роботі підприємства. Роботодавець готовий і хоче продовжувати нормальну роботу прибуткового підприємства, але цьому перешкоджає неможливість продовження видобутку сировини – необхідні для цього земельні площі перебувають під арештом або виведені з відповідного земельного обороту. Учасники слухань прийняли рішення створити окрему робочу групу з врегулювання ситуації навколо Сичевського ВТК.

КОРОТКО

ІНДІЯ | Робітники автозаводу Maruti Suzuki India Ltd у Манесарі розпочали голодування. Таким чином профспілка автозаводу намагається захистити права своїх 548 співчан, несправедливо, на їхню думку, звільнених із підприємства.

ФРАНЦІЯ | Розпочалися переговори автоконцерну Renault із профспілками щодо укладення розширеної угоди, яка має допомогти компанії поліпшити продуктивність на місцевих заводах. Як повідомили представники робітників, менеджмент компанії має намір підписати документ до кінця січня, проте керівництво не має наміру розкривати плани щодо розподілу виробництва конкретних моделей без досягнення угоди. Зокрема, менеджмент домагається від профспілок поступок щодо оплати праці та тривалості робочого часу.

MILLENIUM HILTON МАЄ ПОВАЖАТИ ПРАВА СВОЇХ ПРАЦІВНИКІВ

У ГОТЕЛІ MILLENIUM HILTON МІСТА СЕУЛА вісім днів тривала низка страйків членів Корейської профспілки працівників обслуговування KFSU (входить до складу всесвітнього союзу харчовиків, працівників сільськогосподарства та готелів (IUF)). Вони домагалися

поліпшення умов праці та збереження робочих місць у штаті підприємства. Напередодні третьої хвилі страйків менеджер готелю наразі пішов на поступки. Було підписано угоду, що відповідає головним вимогам колективу: забезпечення зростання зарплати на 5%, збільшення пільг та допомоги, а також гарантії, що після цьогорічного виходу на пенсію 13 співробітників їхні робочі місця залишаться в штаті. Це має покласти край практиці заміщення працівників, що йдуть на пенсію, тимчасовими найманими працівниками та «стажистами». Профспілка продовжить боротьбу за поступове повернення всіх найманих працівників до штату готелю.

ГРУЗІЯ | У Тбілісі 8 листопада оголосили страйк водії міських «жовтих» автобусів. Вимоги, які вони висувують, аналогічні раніше висунутим страйкарями інших підприємств та організацій: підвищення зарплат на 100% і поліпшення умов праці.

НІМЕЧЧИНА | Плани менеджменту автоконцерну Ford щодо закриття заводу в бельгійському місті Генк, що призведе до скорочення 5 тис. співробітників, спричинили масові страйки. Робітники, які прибули на автобусах із Бельгії, розпочали акції перед заводом і офісом європейської штаб-квартири Ford у місті Кельн.

ШОСТИЙ МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ «ЛІС І ЛЮДИНА»

У Москві відбувся черговий міжнародний форум «Ліс і людина», в якому взяла участь делегація Федерації профспілок працівників лісових галузей СНД на чолі з головою Віктором Карнюшиним. Форум проходив у рамках 14-ї міжнародної виставки «Лісдеревмаш-2012» у Центральному виставковому комплексі «Експоцентр».

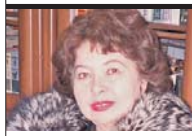
Під час форуму працювали секції, конференції, семінари з найрізноманітніших проблем лісопромислового комплексу, повідомляє прес-служба Загальної конфедерації профспілок. Це, зокрема, секція «Світовий досвід підготовки кадрів та соціального партнерства в лісовому секторі в умовах сучасного розвитку ринкових відносин», семінар «Пріоритетні інвестиційні проекти в сфері освоєння лісів», круглий стіл «Актуальні питання лісовідновлення, передовий досвід і пріоритети» та ін. Були представлені результати проекту продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО-РАО) «Прогноз розвитку лісового сектору Російської Федерації до 2030 року».

На пленарному засіданні обговорювалися наступні теми: лісова політика Росії, лісове законодавство, глобальні виклики в лісовому господарстві, співробітництво Росії і Світового банку в галузі сталого лісокористування, перспективи приватно-державного партнерства в реалізації великих інвестиційних проектів.

Участь представників профспілок у такому важливому форумі, широкій обмін думками з найактуальніших питань лісового сектору економіки дозволили отримати значний обсяг інформації, ознайомитися з позицією уряду Російської Федерації, Союзу лісопромисловців і лісоекспортерів, Федерального агентства з лісового господарства та низки міжнародних зарубіжних організацій.

118
ІНВЕСТПРОЕКТІВ
ЩОДО ГЛИБОКОЇ
ПЕРЕРОБКИ
ДЕРЕВИНИ
РЕАЛІЗУЮТЬСЯ
СЬОГОДНІ В РОСІЇ

Тетяна Моргун

оглядач «ПВ»
tatyana.mti@yandex.ua

РОЗМОВА З ГОЛОВОЮ ПРОФСПІЛКИ АВІАБУДІВНИКІВ УКРАЇНИ ЯРЕМОЮ ЖУГАЄВИЧЕМ

— ЯРЕМО ВАСИЛЬОВИЧУ, за понад двадцять років існування профспілки практично жодної первинки не втрачено, ПАУ – найбільша серед галузей оборонно-промислового комплексу. Зростають обсяги виробництва, разом з тим і чисельність працівників і спілчан. Ви втішені такими результатами?

— Як голова ПАУ я, безперечно, маю підстави тішитися: профспілка вимоглива та ефективна. На підприємствах Укр-авіапрому дуже сильні профкоми, досвідчені й віддані справі голови профкомів (у нас двадцять дев'ять осіб, тобто більш як половина – звільнені голови), активні й члени профспілки. Справді, вже чотири роки поспіль відзначається зростання чисельності наших працюючих спілчан. Гадаємо, ПАУ достатньо міцна організаційно, щороку змінюється дисципліна відрахувань на діяльність ЦК. До слова, ми постійно приділяємо серйозну увагу питанням організаційного та фінансового зміцнення профспілки.

Зрештою, на тлі того, як працює економіка (а в першому півріччі вона продемонструвала гірші показники, ніж за той самий період минулого року), у вітчизняному авіабудівному комплексі збільшуються й чисельність працівників, і обсяги виробництва. Наші підприємства навіть у кризовий період нормально працювали, постійно підтримуючи свою конкурентоспроможність. Наразі обсяги виробництва збільшилися на понад 30 відсотків, і до кінця року показник, сподіваюся, не погіршиться.

Тішать, що підприємства Укр-авіапрому закріпили реноме України як держави, спроможної проектувати, виготовляти, експлуатувати авіаційну та спеціальну техніку. У світі не більше десятка таких країн.

Слід наголосити, що високі показники галузь досягла завдяки стабільному розвитку переважно більшості підприємств, на яких зусиллями профспілкових комітетів у співпраці з адміністраціями у трудових колективах забезпечувався належний соціальний клімат.

Коли працівник почувається соціально захищеним, впевненим, що й надалі матиме роботу, коли бачить перспективу зростання заробітної плати тощо, він і працює краще. А там, де діє сильна профорганізація, наймані працівники мають потужну систему колективного регулювання, що забезпечує їм додаткові соціальні пільги та гарантії. Це, до речі, дало змогу зберегти соціальну сферу на багатьох підприємствах галузі. Варто відзначити профспілкові організації на АТ

У світі не більше десятка «авіакраїн»

«Мотор Січ» (голова М. Труш), ДП «Антонов» (голова В. Гуска), ДАХК «Артем» (голова О. Кельїн), ДП «ХМЗ «ФЕД» (голова В. Тиндік), ДП «МФ «Артем» (голова Н. Лескова) та ін.

— Привернув увагу виступ у газеті «Авіабудівник України» Руслана Підорича, молодого профспілкового активіста з АТ «Мотор Січ», одного з керівників Молодіжної ради ПАУ, який сказав: «На підприємстві активно функціонує молодіжна політика, спрямована як на адаптацію молодих працівників у трудовому колективі, так і на їхнє стимулювання, самоор-

ганізацію, саморозвиток». Така картина є загальною по галузі?

— Якщо чесно, то це наше бажання, щоб так було по галузі. Одне з головних стратегічних завдань розвитку профспілки – сформувати молоду зміну, котра сприймає профспілкові ідеї як близькі й необхідні. В галузі працюють 21 695 молодих виробничників, і 19 307 із них – наші спілчани! Як і у ФПУ, створено Молодіжну раду, котра за підтримки адміністрації підприємств збирається на наради, планує та здійснює багато корисних заходів, спрямованих на професійний, інтелектуальний, за-

гальнокультурний, фізичний розвиток молоді, її соціальний захист, набуття знань у сфері профспілкової роботи з вектором на найбільшу її ефективність. Ось вам і найкраща мотивація до профчленства. Крім того, всі колдоговори містять чимало положень стосовно надійного союзахисту молодих працівників-спілчан. І вони неухильно реалізуються! До речі, щодо кількості пільг для молоді лідером виявилось ДП «МФ «Артем», яке надає своїм молодим працівникам сімнадцять видів пільг. Що ж дивного? Сьогодні ми формуємо трудове та профспілкові завтра, і це – найактуальніше.

— Отже, як голова ПАУ Ви абсолютно щасливі?

— Філософське питання! В цілому й об'єктивно як голова профспілки результатами роботи галузі я втішений, я вже про це казав, однак вони мене не влаштовують! Адже бачимо, що не всі можливості для поліпшення життя спілчан використано. Існує, приміром, низка проблем виробничого характеру, які фактично ставлять під загрозу гідну працю та соціальну справедливість на підприємствах.

До прикладу, в Україні відбувся не зовсім об'єктивний перерозподіл виробництва на користь організацій (не беручи назвати їх підприємствами), які фактично торгують ресурсами, сировиною. До чого ж ідемо? До того, аби стати черговим сировинним додатком розвинених країн? А профспілки давно казали: держава повинна звернути увагу на підприємства, які хочуть працювати й бути конкурентоспроможними. Тож, з одного боку, далекоглядні керівники провідних підприємств галузі самостійно, за активної підтримки ПАУ, почали реалізовувати програми переоснащення та модернізації виробництва (зокрема АТ «Мотор Січ»).

А з іншого боку, наша велика біда, котра призводить до вимушеного залучення додаткових кредитних ресурсів, – це неповернення ПДВ. Чому своє законне право мусимо в державі вибавити?! Це ненормальне явище, сьогодні ми через це дуже потерпаємо! Подивіться, у якому нині стані перебуває краще підприємство країни ДАХК «Артем», що демонструвало продуктивність праці понад 70 тис. доларів на одного працівника! Вищої продуктивності в Україні немає, а тим часом підприємству досі не повернуто майже 30 млн гривень ПДВ. Спасибі, що Голова ФПУ Юрій Кулик із цього приводу звернувся з листом до Прем'єр-міністра України Миколи Азарова, і надалі ФПУ співпрацюватиме з Кабміном.

Принягдіно скажу, що 21 вересня ц. р. під час проведення

круглого столу «Розвиток авіабудування в Україні» було озвучено й деякі інші суттєві проблеми галузі: брак оборотних коштів (а звідси й необхідність брати кредити під високі відсотки); нечіткі механізми взаємодії із соціальними партнерами після ліквідації міністерства промислової політики; нагальна потреба у певних податкових преференціях, у продуманій і виваженій програмі розвитку вітчизняного авіапрому. Все це дуже серйозні передумови стабільного існування та розвитку галузі.

Сьогодні наші соціальні партнери – це Асоціація «Укр-авіапром»; Державний концерн «Укроборонпром» (який ще не має статусу відомства й повноважень стосовно соціального партнерства); Державне агентство з управління державним майном та корпоративними правами; Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (яке не поспішає розпочати конструктивну розмову з авіабудівниками); Фонд державного майна; Державний авіабудівний концерн «Антонов». Так чи інакше, саме вони вирішують долю наших підприємств. Щоправда, на нинішньому етапі адмінреформи ми бачимо необхідність тіснішої співпраці з Мінекономрозвитку. Проте всім згаданим потенційним соціальним партнерам профспілка запропонувала долучитися до спільної розмови, укласти договори, співпрацювати.

— ФПУ занепокоєна застосуванням до нинішньої економічної ситуації в країні висновків деяких експертів, міркування яких базуються на макроекономічній моделі розвинених країн: зростання продуктивності праці має випереджати зростання заробітної плати. Як координуються з такими пропозіціями показники на підприємствах Укр-авіапрому?

— Зрозуміло, профспілки за визначенням завжди опікуються справедливою оплатою праці трудівників. На підприємствах авіабудування ми відстежуємо пропорції зростання заробітної плати та продуктивності праці, щомісяця одержуємо відповідні дані. Профспілка поставила завдання: зарплата має перевищувати інфляційні показники. У 1999–2000 роках зарплата в авіапромі зростала повільно, а з 2006-го – активніше. І якщо нам «згорі» дорікають, що, мовляв, у такі-то роки зарплата випереджала продуктивність праці, то ми відповідаємо: перепрошуємо, але ви за інші роки набагато більше боргували працівникам і не все зароблене досі віддали. У нашій галузевій угоді записано: «Забезпечувати темпи зростання середньої заробітної плати відповідно до темпів зростання продуктивності праці». Так і робимо.

ТРАВМА НЕ БУВАЄ ВИПАДКОВОЮ

НА ІВАНО-ФРАНКІВЩИНІ приділяють неабияку увагу створенню безпечних умов праці. Як повідомляє начальник відділення виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань у м. Івано-Франківську Тамара Лісовська, це гостре питання потребує осо-

бливого контролю, адже основні фонди, що експлуатуються, украй застаріли. За дев'ять місяців 2012 року на підприємствах Івано-Франківська та Тисменицького району зафіксовано 34 страхових нещасних випадки, тим часом п'ять із них виявилися смертельними. Такий стан виробничого травма-

тизму потребує підвищення рівня профілактичної роботи. Тож щопонеделка у відділенні працює консультативний пункт з охорони праці. За вказаний період тут надано 153 консультації керівникам підприємств, спеціалістам з охорони праці, приватним підприємцям, які використовують найману працю, тощо.

КОРОТКО

У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ФІЛІЇ ПАТ «УКРТЕЛЕКОМ» ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ ЗА ПРОФЕСІЄЮ

Як повідомив **Сергій Баранчиков**, адміністратор філії (в. о. директора Сергій Ярмоленко) та профспілкова організація (голова Петро Паук) вважають цей конкурс важливою і відповідальною справою.

Цього року у галузевому огляді-конкурсі аварійно-відновлювальних, ремонтно-будівельних бригад і дільничних електромонтерів із питань охорони праці взяла участь усі структурні підрозділи філії. Авторитетна комісія, що її очолював заступник директора Закарпатської філії ПАТ «Укртелеком» із технічних питань Володимир Гуменюк, перевірила підготовку, оснащення бригад та електромонтерів, їхні знання правил охорони праці (із застосуванням автоекзаме-

натора). Їхню роботу координувала в. о. начальника служби охорони праці філії Вікторія Нога.

За підсумками конкурсу перше місце дісталось бригаді електромонтерів цеху телекомунікаційних послуг № 3 (м. Виноградів), друге місце посіла бригада ЦТП № 11 (м. Тячів), третє – бригада ЦТП № 9 (м. Рахів).

Серед дільничних електромонтерів переможцем виявився Сергій Сисоєв (ЦТП № 7 м. Мукачеве). Друге місце здобув Іван Борбиль (ЦТП № 4 смт Воловець), на третьому – Богдан Ленів (ЦТП № 10 м. Свалява). Нагороди призерам огляду-конкурсу, а також заохочувальні премії бригадам та дільничним електромонтерам вручив Володимир Гуменюк.

НА ЛУГАНЩИНІ відсвяткували 45-річчя Палацу культури хіміків Северодонецького «Азоту», поінформував **Семен Перцовський**. У концерті виступили всі 12 художніх колективів палацу, а також переможці фестивалів цехової художньої самодіяльності. Працівників, ентузіастів культури вітали голова правління підприємства Леонід Бугайов і голова профкому, член ради ФПУ Валерій Черниш.

У ХЕРСОНІ ДНЯМИ ВІДБУЛАСЯ ЗВІТНО-ВИБОРНА КОНФЕРЕНЦІЯ ОБЛАСНОЇ МІЖГАЛУЗЕВОЇ РАДИ ПРОФСПІЛОК, повідомив Департамент розвитку

профспілкового апарату ФПУ. У ході її роботи було проаналізовано діяльність профоб'єднання та окреслено перспективи подальшої діяльності. Головою профспі-

кового об'єднання знову було обрано Петра Лазника, а його заступником – Людмилу Бігун. У роботі конференції взяв участь заступник Голови ФПУ Григорій Осовий.

ЛЬВІВЩИНА | ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ

Перевірку та контроль діяльності своїх структур, майнових підрозділів покладено в основу успішного функціонування Львівської обласної організації профспілки працівників освіти і науки України.

На нещодавньому засіданні президії профспілки, зокрема, розглядалося питання про додержання відділом освіти Пустомитівської РДА законодавства про освіту та трудового законодавства.

КОНТРОЛЬ І ДИСЦИПЛІНА

Ольга ПОДОЛЯН

Ще питання готували правові інспектори Василь Корчинський і Мирон Малярчин, які побували в десятках шкіл району, попрацювали в центральній бухгалтерії, інших підрозділах управління освіти, яке нині очолює колишній профлідер району Мирослава Лісна. Вони мали на меті допомогти працівникам виправити помилки в роботі, надати кваліфіковану юридичну допомогу.

Так, Василь Корчинський спинився на проблемі укладання із молодими спеціалістами трудових угод на рік, на юридичних помилках, яких припускаються, приріміром, при веденні документації, тощо.

Освітнятам Пустомитівщини вдалося створити в райradі своє потужне лобі: 12 освітянських депутатів, серед яких двоє профактивістів. Як наголосила галузевий профлідер Марія Яцейко, під час планування бюджету закладаються витрати на відрядження, індексацію та багато інших. Шкода, що нині деякі з них скорочені, наприклад, доплати директорам.

Про діяльність пансіонату «Пролісок» і Львівського будинку вчених, які є власністю профспілки, доповідали їхні керівники Юрій Шевців та Роман Славитич. Навіть в умовах обмеженого фінансування керівники цих об'єктів зуміли виконати чималий обсяг ремонтних робіт. Відтак відремонтовано дах, підлогу, реставровано зали, вікна внутрішнього двору в пам'ятці архітектури – Львівському будинку вчених. Придбали лише будма-

териали, а працівники власними силами робили ремонт. Тому профорганізація порушила питання про виплату премій цим самовідданим трудівникам.

Щороку завдяки зусиллям Юрія Шевціва та підтримці голови та активу профспілки пансіонат «Пролісок» поліпшує свою роботу. Так, відремонтовано кімнати, коридори, обладнано масажний кабінет, добудовано харчоблок, оновлено меблі, придбано постільну білизну тощо. Наступного року діятиме медкабінет із лазером, магнітотерапією, лікуванням фітотечами. На засіданні президії обговорили ідею Марії Яцейко щодо малих добудов на орендованій і прилеглий до пансіонату території. Присутні підтримали ініціативу про нагородження пільговими путівками в пансіонат кращих співтяч – учителів регіону.

СПІВЧУТТЯ

Центральний комітет профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення з глибоким сумом сповіщає, що 14 листопада 2012 року на 72-му році пішла з життя голова Черкаської обласної організації профспілки **Павленко Надія Сергіївна**. Надія Сергіївна пропрацювала в галузі понад 40 років, із них майже 30 років на профспілковій ниві. Це була високодуховна людина з активною життєвою позицією, небайдужий профспілковий лідер, чудовий організатор та керівник. Висловлюємо щирі співчуття рідним, близьким, колегам покійної. Світла пам'ять про Павленко Надію Сергіївну назавжди залишиться у наших серцях.

Федерація профспілок України висловлює щирі співчуття голові Ради профспілок Івано-Франківської області **Горю Євгеновичу Басюку** з приводу тяжкої втрати – смерті дружини **Оксани Петрівни**.

закінчення. початок на стор. 1

АКЦІОНУВАННЯ – ВИХІД ІЗ СКРУТНОЇ СИТУАЦІЇ?

Сьогодні діяльність ДП НАЕК «Енергоатом» чітко регламентована. Компанія не має власного майна, володіє ним і користується в межах, установлених державою, не здійснює розподілу прибутку, що регламентовано законами поряд з іншими засадами стосовно держпідприємств. Щоправда, ДП працюють в Україні в різних умовах. Наприклад, у вугільній енергетиці – в умовах регульованого тарифу на електроенергію. А от НАЕК «Енергоатом» і СхідГЗК (Східний гірничозбагачувальний комбінат) не можуть відпускати свою продукцію за цінами, що враховують її собівартість.

По суті, держава використовує НАЕК як «компенсатор» на ринку електроенергії. Якщо для вугільників тариф періодично переглядається в бік підвищення, атомникам у березні ц. р. його навіть знизили на невизначений термін. Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) встановила тариф на електроенергію НАЕК «Енергоатом» на 6,8% менше – 21 коп. за кВт/год. Водночас ціна на електроенергію, вироблену теплоелектростанціями, становила 54 коп. за кВт. Як наслідок, компанія «по вуха» в кредитах і боргах, не вистачає коштів на поточну діяльність, не кажучи вже про реалізацію програм, передбачених Енергетичною стратегією до 2030 року.

Влада запевняє, що вихід із скрутної ситуації – лише в корпоратизації НАЕК, яка дасть змогу залучити інвестиції, отримати кредити. І це, вважають юристи Атомпрофспілки, єдиний аргумент на користь необхідності реструктуризації.

Повідомлялося, що НАЕК стане акціонерним товариством, засновником і власником якого буде держава, якій належатимуть 100% акцій компанії. Кабмін вирішуватиме, хто буде засновником: може, Міненерговугілля, а може, конкретна довірена особа. При цьому її не обирають, а призначають спостережна рада. Між тим, усі АТ мають статутний капітал. Навіть за умови, якщо акціонерне товариство є одноосібним – заснованим однією (юридичною або фізичною) особою, в майбутньому кількість акціонерів може збільшитися внаслідок розпродажу акцій, що означає зміну корпоративних прав і порядку розподілу прибутку. В українському законодавстві про АТ, засновані однією особою, йдеться дуже мало.

КОРПОРАТИЗАЦІЯ – НЕ ПРИВАТИЗАЦІЯ?

Багато запитань і щодо того, хто може бути інвестором: приватна структура чи бізнесмен. Зрозуміло, статутний фонд НАЕК «Енергоатом» буде значним, вважають юристи Атомпрофспілки, адже держава не погодиться на реалізацію акцій нижче номіналу. Якщо це буде бізнесмен, він вкладатиме кошти в розвиток атомної галузі лише за умови чітких гарантій доцільності свого внеску. Якщо повний пакет акцій буде належати державі, який прибуток матиме бізнесмен? Так само і бізнес-структура вносить кошти за умови отримання корпоративних прав або майна. Нагорі запевняють, що корпоратизація НАЕК не перед-

Корпоратизація НАЕК: чітко визначити критерії

ВАЛЕРІЙ МАТОВ, голова Атомпрофспілки:
«Ми розуміємо, що корпоратизація енергетичних галузей – неминуча. Вона відбудеться не сьогодні-завтра. Профспілки мають встигнути максимально убезпечити свої трудові колективи».

бачає приватизації. Але будь-який бізнес зацікавлений впливати на суб'єкт господарювання, отримати власність або прибуток... Також не можна допустити, щоб в атомну енергетику прийшов єдиний інвестор, від інтересів якого залежатиме країна.

Важко щось прогнозувати за відсутності достатньої офіційної інформації. Є прихильники корпоратизації НАЕК. Наприклад, Володимир Бронніков, експерт Всесвітньої асоціації операторів АЕС, палко її підтримує. Адже, за його словами, НАЕК – єдина в світі компанія з експлуатації атомних електростанцій, що має форму унітарного державного підприємства. В усіх інших країнах АЕС – це, як правило, акціонерні товариства. Відносно того, що корпоратизація – це крок до приватизації з усіма відповідними наслідками, Володимир Бронніков зауважив, що такий розвиток подій є малоймовірним, оскільки атомні енергоблоки і дотримання на них вимог безпеки управління перебувають під пильним міжнародним контролем. «Україна підписала величезну кількість відповідних угод. Наші міжнародні домовленості не допустять такого сценарію», – наголосив Володимир Бронніков.

8-ме МІСЦЕ

У ВІСЬОМІ ТА 5-ТЕ В ЄВРОПІ ПОСІДАЄ УКРАЇНА ЗА ПОКАЗНИКОМ ВСТАНОВЛЕНІЙ ПОТУЖНОСТІ АЕС

«ЕНЕРГОАТОМУ» – ОКРЕМИЙ ЗАКОН

За словами голови Атомпрофспілки Валерія Матова, найголовніше для профспілок – не допустити значного скорочення чисельності працівників під час структурних змін. «На недавній зустрічі міністра енергетики та вугільної промисловості України з делегацією Атомпрофспі-

Держпідприємство «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом» з 1996 року є оператором усіх діючих АЕС України. Основна мета – збільшення виробництва електроенергії та коефіцієнта використання встановленої потужності АЕС за умови постійного підвищення рівня безпеки експлуатації».

ки йшлося про зміни, що очікують НАЕК «Енергоатом». Міністр запевнив нас, що жодних рішень без участі профспілок не прийматиметься», – зазначив Валерій Матов.

Найприйнятнішим варіантом реструктуризації НАЕК було би прийняття окремого закону, де йшлося б саме про особливості корпоратизації в атомній енергетиці, – вважає завідувачка відділу правової роботи Атомпрофспілки Надія Кручинська. – А також у промисловості, оскільки вже порушено питання і про корпоратизацію СхідГЗК, інших промислових підприємств, що ввійдуть до концерну «Ядерне паливо». У згаданому законі необхідно передбачити всі особливості щодо НАЕК «Енергоатом», адже це організація, яка експлуатує ядерні установки, тобто з особливим режимом роботи та безпеки. В Україні є Закон «Про вико-

ристання ядерної енергії і радіаційну безпеку» (1995 р.), яким унормовано все, що пов'язане з діяльністю організації, яка експлуатує ядерні установки, та роботою її персоналу. Необхідно прийняти окремий закон щодо корпоратизації НАЕК, який відповідав би сучасній нормативній базі: враховував положення нового Цивільного та Господарського кодексів, Закону України «Про акціонерні товариства» тощо.

У березні ц. р. набрав чинності Закон України «Про особливості корпоратизації підприємств залізничного транспорту». Цей нормативний документ уже достатньо предметний, вважає Надія Кручинська. Він чітко визначає, хто засновник АТ, передбачає засади і терміни виконання заходів, наприклад дворічний період для переформування ліцензій. Для атомників це також актуально, адже в атомній енергетиці та промисловості практично вся діяльність має дозвільний характер і необхідно отримувати ліцензії.

У законі для атомників мають бути висвітленими та чітко сформульованими всі положення, щоб згодом не виникло додаткових запитань або різночитань. Зокрема, щодо проведення певних змін у статуті підприємств, виокремлення допоміжних підрозділів, структур соціальної сфери (якщо її також будуть виділяти, то куди, яким чином і на яких умовах).

Над законом про корпоратизацію НАЕК мають попрацювати виробничники – для уникнення неузгодженості виробничих процесів, економісти – для запобігання можливим економічним ризикам. А також профспілковці – для недопущення негативних соціальних наслідків і напруженої ситуації в колективах.

Raïsa
Чирваоглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

«Хрестовий похід» проти обмінників

В Україні чергова валютна паніка. Якщо на початку осені за «ігри з валютою» розплачувалися банки, то нині дійшла черга й до обмінних пунктів – їх масово закривають. Експерти висловлюються за ліквідацію агентських обмінних пунктів і закріплення права на проведення валютно-обмінних операцій виключно за банками. Як позначиться нова ініціатива на пересічних українцях і чи не призведе до появи численної армії «міняйл»?

ПУНКТИ ОБМІНУ ЧИ ОБМАНУ?

Інформація про закриття обмінників валюти збурила суспільство. Одні категорично заявляють, що ця послуга потрібна й зручна. Інші налаштовані проти та обурюються: скільки можна «годувати» тих, хто заробляє на різниці курсу? І з ними сперечатися важко. Адже сьогодні пункти обміну валют дуже часто виявляються пунктами обману. Обмін валют у кіосках – досить прибутковий бізнес. Вигодувати нічого не треба, прибуток капає з найпростіших за своєю суттю операцій. Фінансисти кажуть, що стандартна точка приносить від 3 до 5 тисяч доларів на місяць чистого прибутку. Такий шалений зарібок отримують на різниці курсів валют. Кожен обмінний пункт, по суті, встановлює свій курс і працює за «власним сценарієм». Звична картина: долар купують, наприклад, за 8,05, а продають – як кому заманеться. Різниця курсу досить відчутна. Особливо у місцях великого скупчення люду. Крім того, деякі обмінники беруть комісію, а це теж додаткове джерело зарібку.

Про інші способи отримання прибутку касири обмінних пунктів воліють не розповідати. Про це можна дізнатися від тих, хто постраждав унаслідок нечесних обробок. Здавалося б, де можна безпеч-

но обміняти валюту, як не в сертифікованому пункті зі стандартною вивіскою? А от і ні, бо обмінники бувають різні. Особливо ті, що спокушають вигідним курсом. Нечисті на руку працівники обмінників знають безліч способів відбирання грошей у населення. Найвідоміший спосіб такого шахрайства – варіації на тему обмінного курсу.

Приміром, ви обираєте обмінник, де вигідний для вас курс. Віддаєте у віконце касирів гроші, а одержавши й перерахувавши «відповідь», із подивом виявляєте, що отримали менше, ніж розраховували. У чому ж річ? Виявляється, що цей вигідний курс дійсний тільки при обміні від 5000 доларів.

Про це, як правило, здивований клієнт дізнається від касирки, вже отримавши гроші. Бо інформація про це, написана дрібними літерами на клаптику паперу, розміщена подалі від очей клієнта. До кого претензії? Звісно, до людини, яка або не вміє читати, або дуже поспішає.

Ще один спосіб нечесної гри обмінників перегукується з основним. Клієнта заманюють вигідним, на перший погляд, курсом обміну. І тільки тоді, коли він починає обурюватися, що отримав на руки менше очікуваної суми, йому нагадують, що за валютні операції передбачена комісія. Зазвичай про таку «дрібницю» обмінники не попереджають. А ті, хто все-таки не приховує власне факту комісії, розміщують це оголошення максимально непомітно для клієнта.

Ці способи відносно чесні. Та трапляються й кримінальні, що розраховані на неуважних клієнтів і тих, хто надто поспішає. Ось приклад: касир у віконці «пробиває» відповідну суму, потім викладає купюри в лоток. Людина стежить за касиром і впевнена, що в лотку правильна сума, не перераховуючи, бере гроші й поспішає у своїх справах, аби не «світитися» біля обмінника. Фокус поля-

гає в тому, що касири-шахраї під час розміну великих сум навмисно кладуть у лоток кілька купюр ближче до себе. Клієнт не здогадується понишпорити рукою вглибину лотка. Деякі обмінники грішать ще одним способом обману: «знаходять» фальшиву купюру, якщо обмінюється невелика сума. Клієнт у жодному разі не хоче зв'язуватися з міліцією, тож залишає купюру на «експертизу». Відтак касири «наварюють» на таких полохливих і довірливих громадянах непогані суми.

ТУТ ВАМ НЕ ПАРИЖ

Українська влада розраховує поступово закріпити право на валютно-обмінні операції виключно за банками, відтак по всій країні закриваються нелегальні обмінні пункти. Нелегальними вважаються пункти, у яких через порушення умов здійснення обмінних операцій відключені реєстраційні документи. Територіальні управління Нацбанку регулятори інформують правоохоронців про такі пункти обміну валюти. Однак, як свідчить практика, такі заклади часто ігнорують законні вимоги й продовжують свою діяльність, мотивуючи це тим, що на їхні послуги є попит. Законодавство, що регулює діяльність обмінних пунктів, поки далеке від досконалості, вважають фахівці. І ця обставина створить перешкоди для зловживань із боку працівників обмінних пунктів.

Та видається, що цього разу влада серйозно взялася за порушників. Так, правоохоронці вже викрили понад два десяткі закладів, котрі працювали без дозвілних документів. Їх діяльність припинили, всю валюту вилучили. У департаменті ДСБЕЗ МВС кажуть, що рейди щодо викриття «підпільних» обмінних пунктів в Україні, триватимуть і надалі.

Паніка позначилася на валютному ринку: у вересні населення України купило в 2,5 рази більше валюти, ніж у серпні. І ця тенденція зберігається.

Альтернатива обмінникам може з'явитись і в інший спосіб. Закриття обмінних пунктів і передача їх функцій безпосередньо банкам, на думку пересічних українців, призведе до активізації «чорного» чи «сірого» ринків.

На закритті вуличних обмінних пунктів наполягає більшість експертів фінансового ринку. Та одним помахом пера цього зробити не вдасться. Тож поки що йдеться про скорочення їх кількості.

фото Кирила ЛАТИШЕВА

Проте і тут вистачає проблем. Банки чомусь не хочуть міняти більше, аніж 200 доларів. Якщо людині потрібно купити 1000 американських доларів, то вона має завчасно повідомити про це банк. І чекатиме день-два, не маючи жодної впевненості, що питання буде позитивно вирішене.

Ще одна проблема: банки практично щоразу навідріз відмовляються брати іноземні купюри з так званими дефектами часу, як-от згини, потертості, обриви, тріщини, сліди чорнила чи інших барвників. Із такими купюрами найбільше проблем у тих, хто привозить зароблену валюту із закордонних заробітків.

При цьому банківські працівники більш-менш зрозуміло не коментують своїх дій, конкретно не посилаються на належні нормативні документи, які можуть обґрунтувати причини відмови. Найпоширеніша відмова – купюри з подібними «дефектами» вкрай важко перевірити.

Альтернатива обмінникам може з'явитись і в інший спосіб. Закриття обмінних пунктів і передача їх функцій безпосередньо банкам, на думку пересічних українців, призведе до активізації «чорного» чи «сірого» ринків. «Міняйли» вже готуються до виходу на арену, надто у прикордонних регіонах.

А от більшість експертів стверджує, що закриття обмінників жодним чином не зачепить інтересів пересічних українців. Останнім начебто байдуже, де продати чи купити валюту. Однак самі українці вважають, що нововведення обмежать їхні права. Обмінні пункти, легальні чи підпільні, зазвичай мають досить гнучкий графік роботи. Клієнтів влаштовує те, що обміняти валюту можна у вихідний день або після роботи. Деякі обмінники взагалі працюють цілодобово. Навряд чи банки погодяться змінювати розклад роботи задля зручностей громадян. Але ж за кордоном банківські установи мають такий самий вихідний день, як усі громадяни. Може, і ми заживемо за європейськими нормами?

Експерти наголошують, що нелегальні обмінники валют можна виявити досить легко. Такі заклади не мають вивісок із реквізитами фінансових установ, до того ж гроші там можуть поміняти, не вимагаючи документів, які б підтверджували особу клієнта. Цю норму поки що ніхто не скасовував, окрім працівників «підпільних» обмінників.

Директор Бюро економічних і соціальних технологій Валерій Гладкий стверджує, що таке явище, як обмінні пункти, поширене тільки в Україні. На Заході їх можна зауважити тільки в місцях великого скупчення туристів. Він пояснює, що ніде у світі немає такого, щоб і банки, й інші фінансові структури здійснювали обмін валюти. «Ніде обмінників, окрім обмеженої їх кількості в Пари-

жі, де багато туристів, я не бачив», – наголосив експерт.

До слова, зарубіжні гості Євро-2012 були здивовані такою кількістю обмінних пунктів валюти у Києві та містах, де відбувалися футбольні матчі. А дехто був упевнений, що пункти відкрили напередодні чемпіонату виключно в інтересах гостей.

На закритті вуличних обмінних пунктів наполягає більшість експертів фінансового ринку. Та одним помахом пера цього зробити не вдасться. Тож поки що йдеться про скорочення їх кількості.

Керівник інформаційно-аналітичного центру Forx Club в Україні Микола Івченко вважає, що було б доцільніше скоротити кількість обмінних пунктів, залишивши їх лише в місцях великого

скупчення туристів, наприклад у Криму чи Карпатах. А взагалі, як вважає аналітик, до вирішення цього питання слід підходити з точки зору зручності для клієнтів.

АЛЬТЕРНАТИВА ОБМІННИКАМ

Законною альтернативою обмінним пунктам виступають комерційні банки. Слід зазначити, що до питань безпеки та юридичної чистоти проведення обмінних операцій тут підходять доволі суворо й сумлінно. Принаймні обраховувати клієнтів або підмінювати заявлені курси безпосередньо в приміщенні банку навряд чи зможе кожен співробітник.

ОЛЕКСАНДР СУГОНЯКО: «ПОТРІБНО ЗАКРИВАТИ МАСОВІ ОБМІННІ ПУНКТИ»

О. СУГОНЯКО, президент Асоціації українських банків

«Я вже майже 20 років очолюю Асоціацію українських банків і завжди казав, що нам потрібно закрити масові пункти обміну валю-

ти. Адже часто трапляються підробні «валютки»: хтось грається на зміні курсу, хтось на цьому заробляє. Єдине, що я би застеріг, – робити це перед наближенням неминучої валютної кризи. Адже ще кілька місяців тому я попереджав: оскільки під час виборів курс гривні штучно тримали, створюючи ілюзію стабільності національної валюти, то після парламентських виборів можна спрогнозувати девальвацію гривні на рівні 30%. Тобто курс може сягнути 10,5 гривні за долар. У таких умовах говорити про закриття обмінних пунктів – це лише додаткове нагнітання паніки. Хтось

хоче налякати людей, дістатися до каси, можливо, дати поштох тіньовому валютному ринку. Звісно, обмін валют потрібно перенести у банки. Але не коли на носі криза. Це потрібно було робити набагато раніше, але ми так і не змогли за багато років цього добитися. Річ у тім, що за агентськими умовами з обмінниками стоять ті чи інші силові структури. Отже, їх закриття може зачепити чимсь серйозні інструменти, тому далі розмов справа навряд чи піде. Якби це робилося в інтересах держави, то було б прозоро. А якщо це робиться в тіньових інтересах, тож і виходить усе навпаки».

МІЛІЦІЯ ПРИПИНИЛА НЕЗАКОННІ ОБОРУДКИ

На початку листопада співробітники Державної служби боротьби з економічною злочинністю МВС України провели рейд із виявлення незаконних пунктів обміну валюти. Як виявилось, по всій країні їх не так уже й мало. Начальник відділу департаменту ДСБЕЗ МВС Володимир Федорук повідомив: «Під час проведення заходів із документування пунктів обміну валют, що діють

незаконно, у Донецькій, Дніпропетровській, Харківській, Одеській областях, у Криму та Києві виявлено 23 заклади, котрі працювали без дозвільних документів. Їх діяльність призупинена. За результатами перевірки складено адміністративні протоколи за ст. 162 (Порушення правил про валютні операції), Кодексу України про адміністративні порушення. У порушників вилучено валюту – російські рублі, євро, долари США».

АВТОМАТИЧНИЙ ПЕРЕРАХУНОК ПЕНСІЙ

НЕЩОДАВНО КАБМІН СХВАЛИВ ПРОЕКТ ЗАКОНУ «Про внесення змін до статті 42 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», розроблений Мінісоцполітики на виконання відповідних доручень Прем'єр-міністра України Миколи Азарова та уряду. Законопроект передбачає внесення змін до статті 42 Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», зокрема

в частині осучаснення пенсій, призначених у попередні роки, надання права Кабміну приймати рішення щодо підвищення розмірів пенсій, виходячи з фінансових можливостей бюджету Пенсійного фонду. Крім того, передбачено запровадити автоматичний перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам кожні два роки роботи без додаткового звернення до органів Пенсійного фонду з вибором найбільш вигід-

ного варіанту. Щорічно за перерахунком пенсій до органів Пенсійного фонду звертаються понад 600 тис. працюючих пенсіонерів. Для цього враховуються дані персоналізованого обліку, тож додаткових документів надавати не потрібно. Запровадження автоматизованого перерахунку дозволить щорічно, станом на 1 березня, проводити перерахунок усім, хто набув такого права, без особистого звернення.

КОРОТКО

СПІВПРАЦЮ «УЗАКОНЕНО»

Нагадаємо, що в квітні поточного року підписано Угоду про співпрацю між Федерацією професійних спілок та Пенсійним фондом України. Враховуючи потребу в подальшому розвитку співпраці у зв'язку з реформуванням пенсійної системи, розуміючи, що вона сприятиме стимулюванню соціального прогресу на засадах соціального партнерства, прагнучи взаємної підтримки в досягненні спільних цілей щодо забезпечення утвердження в Україні ефективної системи пенсійного страхування та захисту інтересів найманих працівників, пов'язаних із формуванням та реалізацією їх пенсійних прав, сторони здійснюють спільну діяльність у сферах організаційної, аналітичної, законотворчої, правопросвітницької та правозахисної роботи, інформаційного забезпечення застрахованих осіб і страховальників у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Зокрема, йдеться про такі напрями, як обмін інформацією, методична допомога, інформування застрахованих осіб і страху-

вальників щодо питань загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, правова допомога застрахованим особам і страховальникам, узагальнення практики застосування законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», спрямування зусиль на стабілізацію та розвиток солідарної пенсійної системи, поступове запровадження обов'язкової накопичувальної системи пенсійного страхування, впровадження обов'язкових професійних пенсійних програм для працівників, зайнятих на роботах зі шкідливими та важкими умовами праці, уніфікацію правил призначення спеціальних пенсій, удосконалення системи адміністрування збору й обліку єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, проведення заходів, спрямованих на легалізацію зарплати і зайнятості населення задля поповнення бюджету Пенсійного фонду та захисту застрахованих осіб.

ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ враховується середня заробітна плата в Україні за три календарних роки, що передують року звернення за призначенням пенсії, а для перерахунку – середня заробітна плата, з якої призначено (перераховано) пенсію.

ПІСЛЯ ПРОВЕДЕНОГО З 1 ВЕРЕСНЯ 2012 РОКУ ПЕРЕРАХУНКУ ПЕНСІЙ ПОНАД 504 ТИС. ПЕНСІОНЕРІВ:

- середній розмір пенсії за вислугу років збільшився до 2159,75 грн;
- середній розмір пенсії за інвалідністю збільшився до 3042,15 грн;
- середній розмір пенсії за втрату годувальника збільшився до 1461,67 грн.

КОНСОЛІДУВАЛИСЯ ЗАРАДІ ПЕНСІОНЕРІВ

(Закінчення. Початок на стор. 1)

Олена ОВЕРЧУК

редактор відділу «ПВ»
profvisti@ukr.net

У заході взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Українець, директор департаменту пенсійного забезпечення Міністерства соціальної політики Микола Шамбір, а також директор департаменту пенсійного забезпечення Пенсійного фонду Владислав Машкін.

Під час свого виступу Микола Шамбір охарактеризував ситуацію, що склалася в системі пенсійного забезпечення. Зокрема, директор департаменту пенсійного забезпечення Мінісоцполітики повідомив, що правом дострокового виходу на пенсію після досягнення 55-річного віку протягом року скористалися 23,5 тис. жінок; 138 осіб скористалися правом відстроєння періоду звернення за призначенням пенсії; одноразову грошову допомогу при виході на пенсію в розмірі 10 місячних пенсій одержали 1795 осіб.

Владислав Машкін зупинився на питанні реформування пенсійної системи в Україні протягом поточного року. Директор департаменту пенсійного забезпечення

Пенсійного фонду зазначив, що задля реалізації нових соціальних ініціатив Президента України Віктора Януковича уряд прийняв рішення, спрямовані на розв'язання складних проблем пенсійного забезпечення громадян. Зокрема, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про підвищення рівня соціального захисту населення» від 23 квітня 2012 року з 1 травня передбачено осучаснення раніше призначених пенсій виходячи із середньомісячного заробітку в галузях економіки за 2007 рік. При цьому мінімальне збільшення розміру пенсії становило: для пенсіонерів, які отримують трудові пенсії та мають необхідний страховий стаж, – не менше 100 грн; для пенсіонерів, які отримують трудові пенсії, але не мають необхідного страхового стажу, – не менше 50 грн; для пенсіонерів, які отримують соціальні пенсії, – не менше 30 грн.

Також відбулося збільшення розміру підвищення до пенсії членам сімей померлих інвалідів війни на 119,1 грн (з 238,1 до 357,2 грн) у 172,4 тис. осіб. Передбачено таке збільшення й учасникам війни – загалом 1 307,2 тис. осіб на 42,5 грн

12,9
МІЛЬЙОНА
ПЕНСІОНЕРІВ
З 1 ТРАВНЯ
ПОТОЧНОГО РОКУ
ПІДВИЩЕНО
РОЗМІР ПЕНСІЇ
В СЕРЕДЬОМУ
НА 141,6 ГРН

(у нагороджених медалями – з 127,6 до 170,1 грн, інших учасників війни – з 85,1 до 127,6 грн).

23 квітня 2012 року уряд прийняв постанову № 355 «Про збільшення розмірів пенсій, призначених відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених із військової служби, та деяких інших осіб», якою передбачено підвищення пенсійних виплат військовослужбовцям, особам начальницького і рядового складу, які залишили службу, на 11–35%.

У свою чергу, завідувач відділу пенсійного забезпечення апарату ФПУ Володимир Максимчук поінформував присутніх на семінарі про завдання профспілок у сфері пенсійного забезпечення.

На завершення учасники семінару мали можливість поставити запитання представникам Мінісоцполітики та Пенсійного фонду, загострюючи увагу на існуючих проблемах, зокрема щодо призначення та виплати пенсії за вислугу років, сплати страхових внесків, розміру пенсії, а також недержавного пенсійного забезпечення.

Йдеться про податкову систему України та дії Федерації профспілок, спрямовані на забезпечення соціальної справедливості в оподаткуванні. Фактично податки – найнеприємніша для фізичних та юридичних осіб функція влади, у якому вигляді й якими способами не здійснювалася б. І – невідворотна. Мимохіть пригадується культовий фільм Мартіна Бреста «Знайомтеся, Джо Блек», де герої двічі повторюють: «Не уникнути лише смерті й податків».

Тетяна МОРГУН
оглядач «ПВ»

Тож чи можуть податки бути соціально справедливими або принаймні економічно й логічно обґрунтованими та який вигляд має нині податкова система України – надто у світлі нової податкової реформи?

Податковий кодекс України (ПКУ), що набув чинності з 1 січня 2011 року і в роботі над проектом якого взяла активну участь ФПУ, містить низку ПРИНЦИПІВ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ (їх одинадцять). Здебільшого принципи прояснюють та уточнюють юридичні й соціально-економічні аспекти питання, але два передусім привертають увагу: презумпція правомірності ухвал платника податку; соціальна справедливості. Щодо першого, то всі, хто стикався з темою, знають, що взаємовідносини у сфері оподаткування регулюються положеннями статті 4 ПКУ, відповідно до яких платник податків сформував витрати й податковий кредит правомірно. Це, поза сумнівом, є досягненням демократії, ознакою поваги апріорі до українського громадянина. Якщо платник податку та податковий орган у чомусь не дійшли згоди, то спірні питання вирішуються у суді.

Не менш важливо розібратися й знати, чи є взагалі соціально справедливим Кодекс, котрий за визначенням якнайкраще відображає взаємини держави з її громадянами, бо містить не лише фінансово-економічну, а й морально-етичну складові.

Зрештою, однозначно відповісти важко.

ВЕКТОР ЗУСИЛЬ ФПУ – СПРАВЕДЛИВЕ ОПОДАТКУВАННЯ

З одного боку, податки й збори після прийняття нового ПКУ зменшилися: загальнодержавні – з 28 до 18-ти, місцеві – з 14 до 5-ти. ПКУ встановлює податкову соціальну пільгу (ПСП) для окремих фізичних осіб: платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, одержаного від одного роботодавця у вигляді зарплати на суму ПСП. Якщо місячний дохід громадянина не перевищує 1500 гривень, то на нього поширюється базовий чинний розмір ПСП – 50% прожиткового мінімуму для працездатної особи. Крім того, ПСП може становити і 100%, і 150%, і 200% – залежно від того чи іншого соціального статусу платника податку (малозахищеного).

З міркувань дотримання соціальної справедливості не оподатковуються окремо визначені об'єкти житлової та соціально вразливої (щодо мешканців цих будинків) нерухомості.

У документі профспілкової організації відносяться до неприбуткових організацій, тож від податків звільняються конкретні, чітко виписані види доходів.

З іншого боку, громадянин України постійно відчуває надмірне податкове навантаження, тож викликає сумніви соціальна справедливості податкової політики держави. Мені доводилося розмовляти з багатьма головами центральних комітетів профспілок різних галузей: середня зарплата – в середньому по народному господарству України – становить приблизно 2–2,5 тис. грн – 4–4,5 тис. грн. Зрозу-

міло, де більше, де менше, але з погляду «звичайного» працездатного громадянина, котрий не вдається до експертів і з усіх доходів має лише заробітну плату, – податківці вчиняють із ним несправедливо. Одержуючи наприкінці місяця свої чесно зароблені гривні, більшість із нас констатує, що на податки витрачено доволі значну суму, відтак страждають моральна, громадянська самооцінка, сімейний бюджет.

А якщо вдатися до мови експертів, зокрема нашої Федерації, то вони вказують на дискримінацію працівника, бо його поставлено в нерівні умови з роботодавцем: трудівник сплачує податки з усього, що одержує, тобто із зарплати, а роботодавець – лише з прибутку (весь дохід мінус собівартість продукції). Нарешті трудові доходи (у вигляді заробітної плати) обкладаються податком за втричі вищими ставками, ніж нетрудові доходи (дивіденди, відсотки за депозитами тощо).

Український бізнес потерпає через переплату податку на прибуток до бюджету, заборгованість із повернення ПДВ.

А якщо говорити про фізичних осіб, то, за даними Податкового служби України, бідні громадяни сплачують у 50 разів більше податків, ніж багаті (з розрахунку на гривню доходу). Причому, за висновками експертів, доходи бідних і багатих українців різняться у 40 разів.

Тож ФПУ констатує, що в Україні порушено принцип соціальної справедливості в оподаткуванні; нагадує, що Світовий банк у своєму дослідженні 2011 року визнає українську податкову систему однією з найгірших у світі та поставив її аж на 181-ше місце.

Федерація профспілок України наполягає на встановленні

ДЕ СПРАВЕДЛИВІСТЬ?

Федерація профспілок України переконана, що оскільки глобалізація торкнулася всіх сфер діяльності людини, передусім соціально-економічної, то досягти справедливого оподаткування лише вжиттям певних заходів на національному рівні неможливо.

соціальної справедливості в оподаткуванні та пропонує під час подальшого реформування податкової політики орієнтуватися на такі чинники:

– уніфікація підходу в оподаткуванні зарплати й прибутку підприємств шляхом поновлення чинності неоподаткованого мінімуму доходів на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб – як еквівалента собівартості для працівників;

– встановлення рівня податкового навантаження на доходи від трудової діяльності у вигляді заробітної плати на рівні не вищому, ніж рівень оподаткування інших доходів (дивідендів, відсотків від депозитів, прибутку від оренди й продажу майна тощо);

– зважений підхід до надання податкових пільг із метою підтримки соціально незахищених категорій населення та стимулювання пріоритетних галузей економіки;

– запровадження податку на багатство.

Федерація профспілок України ще раз привертає увагу влади до того, що неоподатковуваний мінімум, відповідно до законів України «Про прожитковий мінімум» і «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії», є державною соціальною гарантією, і його розмір має визначатися на підставі прожиткового мінімуму. Його забезпечення й дотримання сприятиме соціальній справедливості, адже скасує нерівність в оподаткуванні трудових доходів громадян у вигляді зарплати й оподаткування доходу підприємств. Окрім того, реалізація цієї державної соціальної гарантії сприятиме подоланню надмірної диференціації доходів найбідніших і найбагатших громадян, а отже, – поступовому подоланню соціального розшарування.

Ініціативи ФПУ щодо справедливого оподаткування безпосередньо стосуються поліпшення якості життя українських трудівників. Разом із тим Федерація профспілок України переконана, що оскільки глобалізація торкнулася всіх сфер життєдіяльності людини, передусім соціально-економічної, то досягти справедливого оподаткування лише за рахунок ужиття певних заходів на національному рівні – неможливо. Вкрай необхідний міжнародний інструмент, котрий має містити рекомендації щодо дій як на міжнародному, так і національному рівнях. Відтак ФПУ звернулася до міжнародних інституцій, зокрема Міжнародного бюро праці, з ініціативою розробити й ухвалити відповідні рекомендації МОП стосовно справедливого оподаткування. Цю ініціативу Федерації профспілок України Міжнародне бюро праці сприйняло позитивно й документ неодмінно буде розроблено.

ФПУ також звернулася до голови Федерації незалежних профспілок Росії Михайла Шмакова, генерального секретаря Загальної конфедерації профспілок Володимира Щербаківа, керівників своїх членських організацій із проханням виявити профспілково солідарність у боротьбі проти дискримінації в оподаткуванні заробітної плати та дієво підтримати пропозиції стосовно необхідності розроблення рекомендацій МОП про справедливе оподаткування.

181-ше
МІСЦЕ
У СВИТОВОМУ
РЕЙТИНГУ СЕРЕД
НАЙГІРШИХ
ПОСІДАЄ
УКРАЇНСКА
ПОДАТКОВА
СИСТЕМА

ДО ПРАЦІ | УНОРМУВАННЯ ТРУДОВОГО РЕЖИМУ ЖІНОК

РОЗ'ІЗНА РОБОТА МАТЕРІ: ПРАВА, ПИЛЬГИ, ОБМЕЖЕННЯ

Жінка до відпустки в зв'язку з вагітністю та пологами виконувала роботу, що мала роз'їзний (пересувний) характер. Після народження дитини та виходу з відпустки по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку вона не має змоги надалі виконувати попередню роботу, оскільки утримує малолітніх дітей і є одинокою матір'ю. Чи зобов'язаний роботодавець надати такій працівниці іншу роботу на підприємстві?

Як повідомляє департамент правового захисту апарату ФПУ, відпустка по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку передбачена ст. 18 Закону України «Про відпустки» (далі – Закон). Слід зазначити, що відповідно до частини третьої ст. 2 Закону, на період такої відпустки за працівником зберігається місце роботи (посада), а також заробітна плата (допомога). Отже, після завершення відпустки роботодавець зобов'язаний надати працівниці попереднє місце роботи (посаду).

Частиною третьою ст. 178 Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП) визначено, що жінки, які мають дітей віком до трьох років, у разі неможливості виконання попередньої роботи переводяться на іншу роботу із збереженням середнього заробітку за

попередню роботу до досягнення дитиною трирічного віку. Із змісту наведеної статті випливає, що роботодавець повинен запропонувати та перевести таку жінку на іншу роботу.

Варто наголосити, що в даному випадку не підлягають застосуванню положення ст. 177 КЗпП щодо обмеження направлення жінок, які мають дітей віком 3–14 років, у відраджання, оскільки Інструкція про службові відраджання в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 за № 59, визначає, що службові поїздки працівни-

уповноваженою ним особою). Отже, жінка після закінчення соціальної відпустки та досягнення дитиною трирічного віку має працювати за попереднім місцем (на посаді). Невихід на роботу в даному випадку може

го ним органу. А згідно з частиною третьою ст. 184 КЗпП звільнення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років (до 6 років – частина шоста ст. 179 КЗпП), одиноких матерів при наявності дитини віком до 14 років або дитини-інваліда з ініціативи власника або уповноваженого ним органу не допускається, крім випадків повної ліквідації підприємства, установи, організації, коли передбачено звільнення з обов'язком працевлаштуванням.

Зважаючи на вищевикладене, роботодавець має віднайти можливість працевлаштувати таку

Частиною третьою ст. 178 КЗпП визначено, що жінки, які мають дітей віком до трьох років, у разі неможливості виконання попередньої роботи переводяться на іншу роботу із збереженням середнього заробітку за попередню роботу до досягнення дитиною трирічного віку. Роботодавець повинен запропонувати та перевести таку жінку на іншу роботу.

ків, постійна робота яких відбувається в дорозі або має роз'їзний (пересувний) характер, не вважаються відрадженими, якщо інше не передбачено законодавством, колективним договором, трудовим договором (контрактом) між працівником і власником (або

вважатися прогулом. Але оскільки працівниці має статус одинокої матері, звільнити її за прогул у даному разі неможливо через те, що така підстава для звільнення визначається в КЗпП як розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноважено-

жінку на підприємстві і надати їй посаду, яка дозволить їй поєднувати роботу з материнством. Водночас слід зазначити, що працевлаштування в даному випадку відбуватиметься у межах спеціальності, кваліфікації чи посади працівника.

ТИ І ПРАВО

НЕ ПЛАТЯТЬ ЗАРПЛАТУ? ВИХІД Є

Я працюю в кліринговій компанії. Працевлаштування є неофіційним, трудовий договір не укладався. Зарплату за останні три місяці роботодавець виплачував не в повному обсязі. Крім того, розраховується за відпрацьований час керівник не поспішає. Куди мені звернутися?

КОНСУЛЬТУЄ
КЕРІВНИК ПРОЕКТУ
ФПУ «ТИ І ПРАВО»
АНАТОЛІЙ
БАШЛОВКА

Причина недобробросивої виплати зарплати роботодавцем – не офіційні трудові правідносини. Насамперед потрібно укласти трудовий договір, підписання якого забезпечить необхідними гарантіями, а саме встановлення фіксованого розміру оплати праці, врегулювання тривалості робочого дня, відпустки та ін.

Відповідно до ст. 115

КЗпП зарплата має виплачуватися регулярно в робочі дні та встановленими строками, але не рідше двох разів на місяць через проміжок часу, що не перевищує 16 календарних днів, та не пізніше 7 днів після закінчення періоду, за який здійснюється оплата. Що ж робити, якщо встановлена норма не реалізується на практиці? По-перше, слід звернутися зі скаргами до відповідного тервідділення Держінспекції з питань праці. За результатами розгляду Вашого звернення та в разі виявлення порушень інспекція надає власнику підприємства припис, який, у свою чергу, підлягає обов'язковому виконанню з обов'язковим повідомленням про вжиті заходи в місячний термін.

По-друге, можна звернутися із заявою про неправомірні дії з боку роботодавця до Державної податкової інспекції (ДПІ) за місцезнаходженням компанії, а також до відповідної райдержадміністрації, управління праці та соціального захисту населення, управління ПФУ, які в межах своїх повноважень вживають заходів до виявлення порушень трудового законодавства.

По-третє, за захистом порушених трудових прав та гарантій зверніться до суду. В цьому випадку позовна заява про встановлення факту перебування в трудових відносинах має подаватися за місцем проживання позивача чи місцезнаходження компанії, в якій він працює. Суть даного звернення до суду полягає в тому, що за приписами ч. 1, 4 ст. 24 КЗпП України трудовий договір укладається, як правило, в письмовій формі. Однак він вважається укладеним і тоді, коли наказ чи розпорядження не було видано, але працівник фактично був допущений до роботи.

Таким чином, з боку позивача за даною справою підлягає доведенню те, що починаючи із зазначеної ним дати, він фактично перебував у трудових відносинах і виконував певне коло посадових обов'язків. Як докази під час розгляду судом даної справи можуть бути пред'явлені пропуск на робоче місце (якщо такий видавався), документи, з якими позивач мав справу в процесі виконання трудових обов'язків і в яких указано його прізвище, і т. ін.

Якщо вам потрібна юридична консультація, звертайтеся до фахівців проекту «Ти і право» за телефоном (безплатно зі стаціонарних і мобільних телефонів):

0 800 21-22-23
(працює цілодобово)

НА СЕСІЮ | ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА НАВЧАЄМОСЯ ТА ПРАЦЮЄМО

Чи надається відпустка у зв'язку з навчанням у вищих навчальних закладах за дистанційною формою?

Як повідомляє департамент правового захисту апарату ФПУ, дистанційне навчання вважається складовою системи вищої освіти в Україні та характеризує індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок та способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціаль-

зованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. У процесі дистанційного навчання використовуються інформаційні продукти, які є доступними для навчання за окремими навчальними дисциплінами.

Така форма навчання забезпечує свободу вибору місця, часу та темпу навчання, не потребує відвідування від місця роботи, а тому надання відпустки у зв'язку з навчанням у вищих за навчальною формою навчання чинним законодавством не передбачено.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ | ЗВІЛЬНЕННЯ ТРУДОВИЙ ДОГОВІР ДІЄ

Чи потрібно при реорганізації підприємства шляхом приєднання писати заяву про звільнення для переведення на нове підприємство та які накази слід видавати?

Як повідомляє департамент правового захисту апарату ФПУ, відповідно до частини третьої ст. 36 Кодексу законів про працю України у разі зміни власника підприємства, а також його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) дія трудового договору працівника продовжується. Припинення його дії з ініціативи власника або уповноваженого ним органу можливе лише в разі скорочення чисельності або штату працівників (п. 1 ч. 1 ст. 40 КЗпП).

Таким чином, заяву про звільнення в зв'язку з переведенням на підприємство, що створюється в результаті реорганізації, подавати не потрібно.

Тетяна МОЛОДИКА
фото Марії ЮРОВОЇ

Місто Лева: європейський шарм і галицький колорит

«Дуже ще є людям так fajно, як тут? Тільки у Львові!»

Дуже шанують львів'яни своє місто – одне з найкрасивіших у Європі, центральна частина якого належить до спадщини ЮНЕСКО. Протягом століть Львів будували найкращі архітектори. Це неймовірно, але, незважаючи на дві світові війни, що прокотились Львовом (за останні 100 років місто сім разів переходило з рук у руки внаслідок воєнних дій), всі архітектурні шедеври дійшли до наших часів в оригінальному вигляді. Львів – це унікальне поєднання культур Заходу та Сходу, це місто, де архітектура різних епох, традицій, стилів створила неповторний архітектурно-ландшафтний ансамбль. Тут за 10 хвилин пішої прогулянки можна побачити чудові зразки української, польської, вірменської, єврейської, німецької, австрійської та інших культур. Львів – це захована перлина Європи, яку поволі відкриває для себе світ. Це неповторний дух, смак і пристрасть Галичини. Це чудове древнє місто, в яке дуже легко закохатися, щоб повертатися сюди знову...

◀ Площа Ринок – центр політичного, громадського, культурного і торгового життя міста протягом 500 років, серце Львова, історичний початок європеїзації України

◀ Домініканський собор, нині греко-католицька церква Святої Євхаристії, – велична архітектурна пам'ятка пізнього бароко з оригінальним скульптурним оздобленням

Каплиця Боїмів – славнозвісна пам'ятка пізнього ренесансу, яка не має аналогів не лише в Україні, але й у європейській архітектурі ▶

▲ А це вже Львів сучасний: нова кнайпа під назвою «Дім легенд», де на кожному з чотирьох поверхів свої цікавинки, на даху припаркований автомобіль, а на комині зверху сидить сажотрус і збирає монетки

◀ Вірменський дворик...

...і Будинок вечних, збудований в стилі неobaroko, наче потрапили сюди із Західної Європи. Недарма ж тут знімали фільм «Д'Артаньян і три мушкетери»! ▶

▲ В музеї етнографії почуватися як удома в селянській гуцульській родині...

◀ ...а в Музеї-аптеці – у підвалах древнього алхіміка (хоча аптека досі працює)

◀ Ще одне сучасне львівське диво: будинок-кросворд. Слова, вписані в клітинки, ввечері висвітлюються

КНИГА В КНИЗІ

На одній з виставок у Національній бібліотеці Великої Британії – Magnificent Maps: Power, Propaganda and Art – експонувалася незвичайна книга-

рекордсмен. Її висота – 180 сантиметрів! Така величезна книга єдина в світі. Однак вона особлива не лише завдяки своєму незвичайному розміру, а й історії. Річ у тім, що у виданні зібрано 37 друкованих мап, виданих 1660 року спеціально

для тогочасного англійського монарха Карла II. 37 зображень земної кулі – власне, це розкішно оздоблені настінні атласи – фіксують геть усі знання й уявлення про світ, якими тоді володіло людство. Сучасні історики, що досліджували книгу,

підтверджують: тут зберігаються найцінніші відомості. Тож фактично, маючи таку колозальну інформативність, видання мало б потрапити до Книги рекордів Гіннеса двічі. Проте поцінований лише його розмір.

ПОСМЕРТНИЙ ОБРАЗ

ТРИ БАТЬКІВЩИНИ ЧИНГІСХАНА

То де ж народилася «людина другого тисячоліття», якою його визнала інтелектуальна Європа й чіє ім'я в східних країнах шанують дедалі більше? Приміром, у Монголії нині просто-таки культивують цю легендарну особистість: повсюдно з'являються пам'ятники, аж до 40-метрового, тиражуються портрети. На тугриках втілено портрет батька-засновника, цей же «світлий образ» прикрашає гірські схили навколо Улан-Батора. Подейкують, що до 800-ліття з дня смерті Чингісхана Монгольська Республіка можуть перейменувати на Чингізленд. Сьогодні відразу кілька народів прагнуть ідентифікувати себе з великим ханом та відшукати його могилу, яка, за заповітом, схована

саме на батьківщині. Вважається, хто її знайде, назавжди матиме військову удачу. А крім того, в похованні, за переказами, стільки золота, скільки не має жоден швейцарський банк. За мусульманськими джерелами, Темуджин (Чингісхан) народився десь у степах понад річку Онон, а отже, поблизу російського населеного пункту Нижній Цасучей Читинської області. Однак і в самій Монголії є два поселення, що претендують на ту саму славу: Дадал сомон та Біндер сомон, причому останнє теж у долині Онону. Цікаво, що в кожному з трьох поселень є гора Делюн болдок, біля якої, за Сокровеним Сказанням Монголів, народився Чингісхан. А місцеві історики знаходять чимало підтверджень кожної з версій!

А ЙМ ПОДОБАЄТЬСЯ | ТРАДИЦІЇ

СПІДНИЦЯ ЯК СИМВОЛ МУЖНОСТІ

Тетяна МОРГУН
оглядач «ПВ»

«Мое сердце в верховині і душа моя/Моя дума в верховині соколом буй/Моя мрія в гори лине наздогін вітрам/Мое сердце в верховині, де б не був я сам» (переклад Миколи Лукаша), – так писав великий шотландський поет Роберт Бернс про свою батьківщину – Шотландію. Мальовничий, чарівний край, насичений романтикою, таїною, стародавніми казками, непорушними звичаями й традиціями. І якщо повести мову про Шотландію саме в такому, етнографічному, ключі, то перша ж асоціація безпомилково намалює в уяві чоловіка в піджаку й картатій спідниці. Правильно! Кілт (спідниця) – традиційний одяг шотландців.

Назагал існує не один, а два види кілтів: великий і малий. Великий кілт нагадує римську тогу, а малий – це, власне, та спідниця, що відома всьому світові. Біля колін його закріплюють спеціальною декоративною булавкою. Пасок, як і на великому кілті, лишиться обов'язковою деталлю, на нього навішують шкіряний гаманець – споран, який, зі свого боку, теж забезпечує спідницю від надмірного «колихання».

Ну й, звичайно, довершують образ довгі, до колін, шарпетки, картаті або однокольорні. Вони тримаються на нозі завдяки дуже довгим підв'язкам із китицями, що їх намотують навколо ноги приблизно так само, як російські лапті.

Самі шотландці переконані, що ця традиція просто-таки прадавня й на підтвердження розповідають, що в одному з гірських поселень лежить камінь, на якому є зображення людини в кілті. Далі з гордістю додають, що, на думку вчених, цьому малюнку півтори тисячі років. Щоправда, ніхто не заперече, що попервах спідниці носили лише горяни, адже в горах такий одяг набагато практичніший за штани: в ньому зручно рухатися, а вночі він стає теплою ковдрою! Та пізніше «подоляни» вирішили й собі віддати перевагу кілтам: надто вже мужній вигляд мали жителі гір, коли спускалися в долини, аби порозважатися. Зрештою, на самому початку середньовіччя кілт офіційно став національним шотландським убранням. Тканину для пошиття кілтів (тартан) виготовляли з овечої шерсті, далі фарбували її, використовуючи рослини різних місць переважали певні рослини, то й різнилася кольори кілтів, тому легко було зрозуміти, з якої місцевості володар спідниці, до якого клану належить. До речі, кількість кольорів кілту промовляла не лише про місце проживання людини, а й її суспільний стан. Якщо кілт мав лише один колір – це слуга, два – фермер, три кольори – офіцер, п'ять – воєначальник, шість – поет, сім – вождь.

Проте коли 1746 року Шотландія втратила свою незалежність, британська королева заборонила найдорочче для цього народу: давню гельську мову, кла-

ни, носіння кілтів та гру на волінках. І цікаво, що у відродженні національного вбрання чималу роль відіграв Роберт Бернс, великий шотландський поет-романтик і великий патріот. У своїх віршах він оспівував традиційний одяг, сам дуже любив його носити. А оскільки Бернс був на батьківщині знайомим, улюбленим і високоавторитетним, то чимало його співвітчизників почали наслідувати цей приклад і ревно відшукували в бабусиних скринях дідові кілти. На жаль, багато деталей забулося, та згодом втрачене мистецтво виготовлення

Шотландці – один із тих народів, що ревно зберігають свої традиції.

національного одягу, хоч і поволи, але було поновлене. Вагоме слово на підтримку народних традицій сказав і Голлівуд, присвятивши «шотландській темі» кілька помітних стрічок («Хоробре серце» з Мелом Гібсоном та ін.).

Зрештою, шотландці-чоловіки й не потребують особливої підтримки, бо переконані, що спідниця-кілт саме й «робить»

справжнього чоловіка. А жінки навіть перевершили їх, бо вважають, що кілт якнайкраще підкреслює мужність та привабливість протилежної статі. Іншим народам в інших країнах така мода часто здається дивною, не надто доречною, та разом із тим багато хто визнає, що шотландці справді мають мужній та гарний вигляд у своєму незвичайному вбранні.

СХІД – РІЧ ТОНКА

ДИВО ЗОЛОТОГО КАМЕНЯ

У Бірмі, неподалік М'янми, є місце, куди звідусіль прибувають тисячі прочан-буддистів. Тут, на горі Чайтіто, над глибокою прірвою (1100 м) балансує величезний гранітний валун, вкритий сукхазлітним золотом. Його розміри вражають: заввишки 6 м і приблизно 25 м в окружності. Хоча річ не стільки в золоті, як у цілком незрозумілому «нехтуванні» всіма законами фізики: адже всупереч гравітації камінь не падає, а вже мінімум дві з половиною тисячі років балансує над провалляем, що називається, на волосинці! І ніхто не в змоззі пояснити, чому багатотонний валун досі не зірвався вниз.

Доторкнутися до святині вважається іносвещенною справою для віруючих, і особливо багато прочан прибуває сюди в останній місяць бірманського року – табанг (березень). Аби дістатися Золотого Камня, необхідно пройти пішки 16 кілометрів угору, але буддисти знають: хто тричі впродовж року здолає шлях прочанина до заповітного місця, матиме шану й багатство. Часом місцеві мешканці пропонують допитливим іноземним туристам перевірити на практиці стійкість Золотого Камня. При розгойдуванні він таки починає тремтіти й хитатися, проте якийсь незбагненним чином завжди лишається на місці.

А Я В БАТЬКА ОДИН СИН!

Шотландія дуже мала за розміром, і через це тут постійно спалахували війни за землю. Аби вжити, шотландці об'єднувалися в клани. Клан – група родин, які мають однакове пріз-

вище й одного предка. До речі, поширене в усьому світі прізвище МакДональд означає «діти Дональда» (мак – син), засновника одного з наймогутніших кланів.

Під час бойових змагань кольори кілту допомагали визначити, хто до якої місцини та якого клану належить. Проте крім кілтів, були ще й інші кланові відмінності. Скажімо, фа-

мільні девізи: «Перемога або смерть!» МакЛугаллів, «Ось вам шматок м'яса, собачі діти!» Камерунів, «Тепер або ніколи!» МакМілланів. До того ж, відмінності

існували і в беретах, які, за звичаєм, прикрашали рослинами. МакКензі носили гілочки падуба (гостролист), МакДугали – квіти вереску, Кемпбелі – білий м'ярт.

СПОРТ

ОЛЕНА КОСТЕВИЧ – СПОРТСМЕНКА ЖОВТНЯ

Експертна рада Національного олімпійського комітету визнала спортсменкою жовтня Олену Костевич, а її особистого наставника Ігоря Черединова – кращим тренером місяця.

Нагадаємо, що олімпійська чемпіонка 2004 року та дворазова бронзова призерка літньої Олімпіади–2012 Олена Костевич минулого місяця здобула перемогу в фіналі Кубка світу з кульової стрільби, що проходив у Бангкоку (Таїланд). Наша співвітчизниця, таким чином, завершила сезон на піднесеній ноті: виборола «золото» і принагідно захистила свій титул володарки Кубка світу, здобутий минулого року у Вроцлаві. До речі, для Костевич це вже третє подібне визнання.

ІНІЦІАТИВА | ПРОБЛЕМИ ВИРІШУВАТИМУТЬ ОПЕРАТИВНО

ТЕЛЕФОН ДОВІРИ ДЛЯ СПОРТСМЕНІВ

З метою забезпечення оперативного реагування на проблемні питання спортивного життя, зокрема при неправомірному витрачанні бюджетних коштів, використання державного чи комунального майна в цілях, не передбачених законодавством, для спортсменів, тренерів і фахівців фізичної культури та спорту створено «телефон довіри».

Україні Равіль Сафіуллін. Участь в прес-конференції також взяли перший заступник голови Державної служби молоді та спорту України Сергій Глуценко, олімпійський чемпіон Наталія Добринська та Олексій Торохтій, дворазовий призер Олімпійських ігор Роман Гонтюк.

Голова Держслужби надавав журналістам, які саме передумови сприяли створенню «телефону довіри». «Ситуація, яка склалася в легкій атлетичній, дуже неприємна, тому, аби надалі уникати подібного, Держслужба вирішила створити «телефон дові-

ри». Тепер будь-хто зможе звернутися до першого заступника Сергія Глуценка із своєю проблемою і ми намагатимось усунути її», – зазначив Равіль Сафіуллін.

Відтепер усі небайдужі отримали можливість не просто залишити своє повідомлення, а безпосередньо зателефонувати до першого заступника голови Держслужби молоді та спорту Сергія Глуценка, який щопонеділка, з 11-ї до 12-ї години, чекатиме на дзвінки за телефоном: (044) 289-16-50.

Ключовим завданням «телефону довіри» є фікса-

ція повідомлень про порушення чинного законодавства при витрачанні бюджетних коштів об'єктами та суб'єктами, що підконтрольні Державній службі молоді та спорту. У відомстві сподіваються, що така співпраця за допомогою зворотного зв'язку допоможе оперативніше й ефективно реагувати на ті чи інші несправедливості й фінансові махінації, що відбуваються в сфері спорту.

Присутній на прес-конференції олімпійський чемпіон з важкої атлетики Олексій Торохтій розповів про випадки, коли той чи інший спортсмен незаслужено потрапляє на змагання світового рівня, і від такої несправедливості, буває, опускаються руки. Дворазовий призер Олімпійських ігор Роман Гонтюк подякував Равілю Сафіулліну за те, що віднині кожен спортсмен зможе відчувати захист держави, повідомляє офіційний сайт Держслужби молоді та спорту. А на думку олімпійської чемпіонки Пекіна Наталії Добринської, «телефон довіри» – це великий крок уперед до очищення українського спорту від псевдокерівників, адже до сьогодні жоден український атлет не мав гарантій, що його почують і зроблять правильні висновки.

коротко

БОРТЬБА

УКРАЇНСЬКІ БОРЧИНІ – КРАЦІ В ЄВРОПІ

Українські спортсмени взяли участь у Кубку європейських націй з видів боротьби, який проходив у Москві. Змагалися команди Росії, України, Азербайджану, Швеції, Польщі, Румунії, Грузії, Туреччини, Болгарії та Білорусі.

Наші спортсмени в прямому сенсі вибороли титул кращої команди континенту. У стартовому матчі з румунками підопічні Володимира Євонова святкували впевнену перемогу 6:1. У другому колі нашим співвітчизницям дали бій польські спортсменки, й доля протистояння вирішилася лише в останній сутичці. Однак Катерина Бурмістрова в першому ж відрізку поклатла суперницю на лопатки, що принесло перемогу Україні з рахунком 4:3, інформує офіційний сайт НОК. А вже у

фіналі українці без особливих проблем здолали опір суперниць з Азербайджану, перемігши з підсумковим рахунком 5:2. А наші чоловічі команди «вільників» і «класиків» посіли третє місце. У протистоянні за третє місце збірна, очолювана Русланом Савлоховим, скористалася своїм шансом і перемогла суперників з Грузії – 5:2. А вітчизняні «класики» під керівництвом Олександра Котового в боротьбі за третю сходинку п'єдесталу пошани здолали опір угорців – 5:2.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | ОЛІМПІЙЦІВ ПРОДОВЖУЮТЬ ВІТАТИ

ВИГРАЛИ ВСЕ, ЩО МОЖНА

Угідному виступі української команди на Олімпіаді–2012 є значний внесок дніпропетровських спортсменів. За рішенням президії ФПУ, серед інших олімпійських чемпіонів та призерів Лондона – вихованці ФСТ «Україна», «Спартак» і «Колос», дніпропетровці нагороджені безкоштовними санаторно-курортними путівками до оздоровчих закладів Федерації.

Віктор КОВРИГА,
завідувач прес-центру
Дніпропетровського
облпрофоб'єднання

В олімпійському Лондоні вихованці обласного фізкультурно-спортивного товариства «Україна» жіноча парна четвірка з академічного веслування в складі Яни Дементьєвої, Анастасії Коженкової, Катерини Тарасенко та Наталії Довгодько вперше за роки незалежності виграли золоті медалі в цьому виді змагань. А легкоатлет Олександр П'ятиця здобув срібло у метанні списа. Велика заслуга в цьому провідних тренерів обласної організації ФСТ «Україна» Діани Міфтахутдінової (відома

спортсменка, яка свого часу була олімпійським призером), Володимира Морозова та Юлії П'ятиці. Загалом в області займається академічним веслуванням понад 800 спортсменів (з яких 560 в дитячо-юнацьких спортивних школах), 59 з них входять до складу збірної команди України. У регіоні діють 6

веслувально-спортивних баз та водноспортивний комбінат, який є національною базою олімпійської підготовки збірних команд України. В урочистій обстановці, напередодні профспілкового заходу в Будинку спілок, голова Дніпропетровського облпрофоб'єднання Віталій Дубіль вручив нагороди й квіти нашим героїчним олімпійцям та їх тренерам. Він подякував за видатні спортивні досягнення та побажав нових успіхів. Раніше наші олімпійці за рішенням облдержадміністрації отримали ключі від нових квартир.

ХОКЕЙ

ПЕРЕМОЖЦІ ДОМАШНЬОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

8–11 листопада 2012 року в столичному Палаці спорту відбувся кваліфікаційний Олімпійський турнір із хокею серед чоловіків у групі «Н», в якій взяли участь збірні України, Іспанії, Естонії та Польщі.

Наші майстри ключки виграли всі три матчі. Спочатку українські хокеїсти розгромили збірну Іспанії (7:0), потім збірну Естонії – 10:0. А в заключному матчі передкваліфікаційного олімпійського турніру

вони здолали національну команду Польщі – 5:1. У наступному раунді кваліфікації на Олімпійський турнір 2014 року нашим хлопцям доведеться поборотися зі збірними Білорусі, Словенії та Данії.

НЕ ЗАБУДЬТЕ ПЕРЕДПЛАТИТИ «ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ» НА 2013 РІК!

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА 2013 РІК

Як і раніше, видання широко висвітлюють діяльність Федерації профспілок України, галузеві і регіональні профспілок із захисту прав та інтересів трудящих. На шпальтах видань завжди – журналістські розслідування, дискусії, аналітика, соціальний захист, юридичні консультації, міжнародні новини, культура і спорт, конкурси та розваги.

Вартість передплати на 2013 рік не збільшилася і становить:

газети «Профспілкові вісті» – 148,44 грн (передплатний індекс – 22152), журналу «Бібліотечка голови профспілкового комітету» – 65,64 грн (передплатний індекс – 22909).

Передплатити видання можна в будь-якому поштовому відділенні України за «Каталогом видань України», або скориставшись послугою «Передплата ON-LINE» на корпоративному сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

ВИБИРАЄМО НАПОЇ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ ЗМІЦНЕННЮ ІМУНІТЕТУ

У зеленому та чорному чаю містяться поліфеноли, які очищують вільні радикали, відтак зміцнюється імунітет і гальмуються процеси старіння. Йогурт, кисляк, ряжанка та інші кисломолочні продукти теж підсилюють захисні функції організму. Вони особливо корисні під час або після лікування антибіотиками. Аджі останні, як відомо, знищують більшість бактерій в організмі, у тому числі корисні. Тож кисломолочні продукти компенсують цей недолік.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

19–25 листопада

ОВЕН
Цього тижня матимете змогу виявити себе на роботі якнайкраще. Тільки не бійтеся – неодмінно скористайтеся своїм шансом.

зичаючи гроші родичам. Адже у житті трапляється різне.

ТЕРЕЗИ
Заповніть життя новими враженнями, щоб на переживання не залишилося енергії. Сприймайте життя позитивно. Невдовзі все налагодиться.

ТЕЛЕЦЬ
Не намагайтеся випереджати події, це тільки нашкодить. Уникайте емоційних навантажень і наберіться терпіння.

СКОРПІОН
Пробачте оточуючих за минуле, ви ні в чому не винні. Час будувати майбутнє.

БЛИЗНЮКИ
Вирішення ділових питань відкладіть на другу половину тижня. Не з'ясовуйте стосунки з керівництвом – згодом може зіткнутися з проблемами.

СТРІЛЕЦЬ
Займіться здоров'ям, стосунками з оточуючими. Що більше щастя у батьків, то більше його у дітей.

РАК
Не слід перестрашуватися тимчасовими труднощами. Все минеться. Краще приділіть більше уваги близьким і рідним.

КОЗЕРІГ
Ставте перед собою життєві цілі та впевнено йдіть до них, незважаючи ні на що. Вам усе піде під силу.

ЛЕВ
Було б добре прислухатися до думки оточуючих. Тримайте себе в руках – не налаштовуйте проти себе колег, адже вам із ними ще довго працювати.

ВОДОЛІЙ
Щоб не виникли ускладнення у стосунках із оточуючими, пам'ятайте, що завжди гарантована нагорода за вірність і мовчання.

ДИВА
До вас звернуться за порадою та допомогою. Зважте всі «за» і «проти», по-

РИБИ
Здійснення бажання залежить від сили бажання, тож не бійтеся труднощів – усе буде добре.

УВАГА – КОНКУРС!

ОРГАНІЗУЙ ПЕРЕДПЛАТУ ПРОФСПІЛКОВОЇ ПРЕСИ НА 2013 РІК!

Підприємство «Профінформ» ФПУ оголошує конкурс на кращу організацію передплати газети «Профспілкові вісті» на 2013 рік. Конкурс проводиться серед регіональних профоб'єднань, профоб'єднань АР Крим та м. Києва. Мета конкурсу – стимулювати активність територіальних профоб'єднань щодо проведення річної передплати газети «Профспілкові вісті» на 2013 рік. Переможці конкурсу визначат-

муться відповідно до даних ДП «Преса» (форма звітності СП-18) про передплату на газету «Профспілкові вісті» на 2013 рік станом на 25 січня 2013 року. Для переможців установлено три премії: перша – 3000 грн; друга – 2000 грн; третя – 1000 грн.

Р.С. Переможцем конкурсу «Передплата-2012» була Закарпатська обласна рада профспілок.

КОНКУРС | ВАШІ 100 ГРИВЕНЬ ЗА НАШУ ПОМИЛКУ

Після виходу в світ минулого, 45-го, номера «ПВ» переможців, на жаль, не виявилось. Пропонуємо і в цьому номері спробувати знайти помилку та повідомити про неї електронною поштою profvisti@ukr.net або листом, вказавши при цьому домашню адресу та поштовий індекс, на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042. Хто зробить це правильно та швидше за всіх, одержить сто гривень.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вирийте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигоріна, 18, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

ВІТАЄМО Наталію Мураченко з м. Ромни Сумської обл., яка правильно розгадала сканворд у № 45.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

_____

Відповіді на сканворд, надруковані у № 45

Grid for crossword puzzle answers with clues in Ukrainian. Includes a list of words and their corresponding grid positions.

Large crossword puzzle grid with clues in Ukrainian. Includes a small portrait of a man in the bottom right corner.